IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH**
(NR 163)
z dnia 24 czerwca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 163)

24 czerwca 2021 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posłów: **Henryka Kowalczyka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, oraz **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– zmiany w składzie prezydium Komisji;

– rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 r. (druk nr 1273) w zakresie:

1) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje podmiotowe i celowe,
d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym,
e) państwowy fundusz celowy – Fundusz Reprywatyzacji,

2) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa:
– dochody,

3) dochodów budżetu środków europejskich,

4) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna:
– wydatki,

5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 19, 21, 44, 46, 54, 56 i 72,

6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem:
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe,
b) 758 – Różne rozliczenia:
– dochody i wydatki,

7) części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa:
– dochody i wydatki,

8) planu przychodów i rozchodów budżetu państwa,

9) planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego;

– rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2020 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 1232).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Skuza** sekretarz stanu oraz **Renata Oszast** dyrektor generalna w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Jarosław Borowski** pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Metodyki Kontroli i Rozwoju Zawodowego, **Lidia Olszak** pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów i **Anna Rybczyńska** wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli oraz **Marcin Obroniecki** prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Monika Biała**, **Bogdan Wojtów** i **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych, stwierdzam kworum. Porządek dzisiejszego posiedzenia jest następujący: po pierwsze, zmiany w składzie prezydium Komisji. Po drugie, rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 r. (druk nr 1273) w zakresie: części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe; części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa; dochodów budżetu środków europejskich; części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna; części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 19, 21, 44, 46, 54, 56 i 72; części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem; części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa; planu przychodów i rozchodów budżetu państwa; planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. I po trzecie, rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2020 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 1232).

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie ma. Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Przystępujemy do realizacji punktu pierwszego porządku dziennego – zmiany w składzie prezydium Komisji. Jako że skład prezydium Komisji nie jest kompletny, proponuję uzupełnienie składu prezydium. O głos prosi pani przewodnicząca Izabela Leszczyna. Proszę bardzo.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Chciałabym zgłosić kandydaturę pana posła Janusza Cichonia i prosić Wysoką Komisję o poparcie tej kandydatury. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję. Jeszcze tylko sakramentalne pytanie – czy pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak.

Przewodniczący poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec dokonania zmian w składzie prezydium Komisji poprzez powołanie pana posła Janusza Cichonia na zastępcę przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych? Nie widzę. Stwierdzam zatem, że wybraliśmy pana posła Janusza Cichonia na wiceprzewodniczącego Komisji Finansów Publicznych. Gratuluję, panie pośle.

Na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych witam pana ministra Sebastiana Skuzę, sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, witam panią Justynę Adamczyk, wiceprezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, i panią Renatę Oszast, dyrektor generalną Ministerstwa Finansów.

Przystępujemy do realizacji punktu drugiego porządku dziennego. Kontynuujemy rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w częściach należących do wyłącznej właściwości Komisji Finansów Publicznych. Członkowie Komisji otrzymali pocztą elektroniczną informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Wszystkie materiały dostępne są w wersji elektronicznej na iPodach. Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa będzie odbywało się w porządku przyjętym już przez nas poprzednio, czyli wystąpienie dysponenta części budżetowej, wystąpienie posła wyznaczonego przez prezydium Komisji do koreferowania poszczególnych części budżetowych, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych, dyskusja.

Przystępujemy do rozpatrzenia wykonania budżetu w części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Referuje dyrektor generalna w Ministerstwie Finansów. Proszę bardzo, oddajemy głos pani dyrektor.

Dyrektor generalna w Ministerstwie Finansów Renata Oszast:

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, szczegółowe dane dotyczące wykonania planu finansowego części 19 zostały przedłożone szanownej Komisji, więc pozwolę sobie przedstawić tylko najważniejsze dane w skróconej formule.

Jeśli chodzi o dochody budżetowe, to w ustawie budżetowej na rok 2020 po nowelizacji prognoza planowanych dochodów budżetowych dla części 19 wyniosła 224 947 tys. zł. W 2020 r. zrealizowano dochody budżetowe na poziomie 231 639 tys. zł, co stanowiło 103% prognozy dochodów. Największy udział w zrealizowanych dochodach stanowiły dochody w dziale 758 – Różne rozliczenia finansowe. Była to kwota 166 309 tys. zł, czyli 72% zrealizowanych dochodów ogółem. Podstawowymi źródłami wpływów w tym dziale były odsetki od lokat w Narodowym Banku Polskim, odsetki otrzymane od środków zgromadzonych na rachunku pomocniczym i z tytułu obsługi płatności środków europejskich w Banku Gospodarstwa Krajowego, odsetki od depozytów sądowych, od środków depozytowych, odsetki od środków, a także wpływy z opłat za zezwolenia i koncesje udzielone na podstawie ustawy o grach hazardowych.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa w części 19, to w ustawie budżetowej na rok 2020 po nowelizacji wydatki budżetu państwa określono na poziomie 7 894 363 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 66 844 tys. zł. W 2020 r. w trakcie wykonywania budżetu plan wydatków uległ zmianie w następujący sposób. Plan zwiększono o kwotę 756 844 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa i 15 646 tys. zł z części 39 – Transport, na podstawie rozporządzenia prezesa Rady Ministrów w sprawie przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń określonych w ustawie budżetowej na rok 2020. Plan zmniejszono o kwotę 198 808 tys. zł, którą przeznaczono do rezerwy celowe poz. 74 z przeznaczeniem na przeciwdziałanie COVID-19, i o 237 675 tys. zł, które przeniesiono do rezerwy celowej poz. 75 z przeznaczeniem na dokonanie wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Plan wydatków budżetu państwa w ramach części 19 z uwzględnieniem wszystkich zmian na koniec 2020 r. wyniósł 8 230 371 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 81 404 tys. zł. W roku 2020 w części 19 zrealizowano wydatki budżetu państwa na poziomie 8 115 550 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 75 533 tys. zł, co stanowiło 99% planu po zmianach. Wydatki przeznaczono na: 203 848 tys. zł to dotacje i subwencje; 55 020 tys. zł – świadczenia na rzecz osób fizycznych; 5 303 817 tys. zł – wynagrodzenia; 798 073 tys. zł to pochodne od wynagrodzeń; 1 327 067 tys. zł – pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych; 427 725 tys. zł –

wydatki majątkowe w podziale na inwestycje budowlane – 159 401 tys. zł, zakupy inwestycyjne – 268 324 tys. zł. Największy udział w całości wydatków budżetu państwa miały wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników Ministerstwa Finansów i jednostek podległych, w tym wynagrodzenia związane z realizacją projektów unijnych, tj. 75% wszystkich wydatków.

Wydatki budżetu środków europejskich. W zakresie budżetu środków europejskich w ustawie budżetowej na 2020 r. po nowelizacji dla części 19 określono kwotę wydatków w wysokości 28 367 tys. zł, z przeznaczeniem na finansowanie następujących programów: program operacyjny „Infrastruktura i środowisko" 2014–2020, program operacyjny „Polska cyfrowa" 2014–2020, program operacyjny „Wiedza, edukacja, rozwój" 2014–2020. W trakcie roku plan wydatków zwiększył się ze środków rezerwy celowej o 70 042 tys. zł z przeznaczeniem na realizację wyżej wymienionych projektów. Wykonanie wydatków kształtowało się na poziomie 91 665 tys. zł, co stanowiło 93% planu po zmianach.

Wykonanie budżetu w ujęciu zadaniowym. W ujęciu zadaniowym w zakresie części 19 wyszczególniono siedem zadań, wśród których wskazano jedno zadanie priorytetowe, a mianowicie realizacja należności budżetu państwa, poz. 4.1. Na realizację wszystkich siedmiu zadań w 2020 r. przeznaczono kwotę w wysokości 8 207 215 tys. zł, tj. 99% planu po zmianach, w tym: z budżetu państwa kwota 8 115 550 tys. zł, z budżetu środków europejskich kwota 91 665 tys. zł. Na wykonanie zadania priorytetowego przeznaczono kwotę w wysokości 7 557 830 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, w tym budżet państwa – 7 470 048 tys. zł, budżet środków europejskich – 87 782 tys. zł.

Fundusz Reprywatyzacji. Ministerstwo Finansów obsługuje również Fundusz Reprywatyzacji, tj. państwowy fundusz celowy, na rachunku którego są gromadzone środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, a także środki z tytułu świadczeń należnych Skarbowi Państwa. W 2020 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości 76 466 tys. zł, co stanowiło 109% planu i 120% planu po zmianach. Głównie są to odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym Funduszu Reprywatyzacji. Ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości 980 485 tys. zł, co stanowiło 104% planu i 55% planu po zmianach, w szczególności wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wydatki związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa zasądzonych wyrokami. Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, jeśli chodzi o pytania, to jestem do dyspozycji. Proszę o pozytywną opinię.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję pani dyrektor. Szanowni państwo, przechodzimy do koreferatu. Bardzo proszę o wygłoszenie koreferatu przez pana posła Marcina Porzucka. Proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, pani dyrektor kompleksowo przedstawiła przedmiotowe zagadnienie w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Jeżeli chodzi o wykonanie dochodów, to stanowiło ono 103% kwoty ujętej w ustawie budżetowej na rok 2020 po nowelizacji. Wydatki zrealizowano w 99% planu po zmianach.

Ostatni rok doświadczył gospodarczo cały świat. Polska pod względem finansowym na tle innych krajów poradziła sobie bardzo dobrze. Duża w tym zasługa profesjonalizmu resortu finansów, za co serdecznie dziękuję, jednocześnie kończąc mój koreferat.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli i przedstawienie wyników kontroli dotyczącej powyższej części budżetu.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję, panie przewodniczący. Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 19, stwierdzając, że dochody i wydatki tej części zostały wykonane zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na rok 2020.

W ramach kontroli szczegółowym badaniem objęto 4,7% należności pozostałych do zapłaty pod kątem adekwatności działań podejmowanych przez centralę Ministerstwa Finansów w celu odzyskania należności. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości zarówno w zakresie dochodzenia należności, jak i w procesie udzielania ulg w spłacie należności.

Badanie realizacji wydatków Ministerstwa Finansów przeprowadzono na próbie 24% wydatków budżetu państwa zrealizowanych przez Ministerstwo Finansów, co stanowiło niemal 3% wydatków w części 19. Szczegółowym badaniem objęto również ponad 23% wydatków budżetu środków europejskich. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało co do zasady zgodnie z zawartymi umowami, a dysponent części weryfikował prawidłowość wykorzystania dotacji na podstawie przedstawionych rozliczeń.

W wyniku przeprowadzonego badania wydatków centrali Ministerstwa Finansów stwierdzono, że zobowiązania były zaciągane i wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zbadane wydatki budżetu środków europejskich również były dokonywane zgodnie z planem finansowym i zostały przeznaczone na cele lub zadania określone w porozumieniach o dofinansowaniu. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nierzetelnym wypełnieniu protokołów odbioru dotyczących realizacji dwóch umów na dostawę sprzętu związanego ze zwalczaniem i przeciwdziałaniem COVID-19, a także na nieprawidłowo naliczonej karze umownej w ramach jednej z tych umów. Nieprawidłowości te ze względu na niewielką skalę nie miały wpływu na ocenę kontrolowanej działalności.

Szczegółowym badaniem objęto również zwiększenie planu wydatków Ministerstwa Finansów środkami z rezerw celowych. W wyniku badania stwierdzono, że pomimo braku możliwości wydatkowania środków do końca 2020 r. dysponent części wystąpił w listopadzie 2020 r. o środki z rezerw celowych w wysokości 3800 tys. zł z przeznaczeniem na wykonanie w Ministerstwie Finansów systemu depozytorów kluczy. Wnioskowana kwota nie została wydatkowana do końca roku, a powyższe środki zostały ujęte w wykazie wydatków, które nie wygasają z końcem roku budżetowego.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzenia łącznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 19 i sprawozdań jednostkowych urzędu obsługującego ministra finansów. W kontroli wykonania budżetu państwa zweryfikowano również sprawdzenie realizacji wniosków wystosowanych po kontroli budżetu państwa w latach poprzednich, stwierdzając aktualność dwóch wniosków.

Najwyższa Izba Kontroli dokonała również oceny realizacji planu finansowego Funduszu Reprywatyzacji. W tym przypadku NIK wydała ocenę w formie opisowej. NIK pozytywnie oceniła realizację przez ministra finansów przychodów i kosztów funduszu, które zostały wykonane zgodnie z planem. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że podobnie jak w latach poprzednich koszty realizacji zadań związane z wypłatą zadośćuczynień i odszkodowań wynikających z procesów reprywatyzacyjnych stanowiły jedynie nieznaczną część kosztów ogółem. W tym roku było to niespełna 8%.

W toku kontroli stwierdzono jednak nieprawidłowości mające wpływ na prawidłowość sporządzanych przez dysponenta funduszu sprawozdań budżetowych w zakresie operacji finansowych. Polegały one na nierzetelnym sporządzaniu korekty planu finansowego funduszu oraz opóźnieniach przy podejmowaniu działań zmierzających do pozyskania dokumentów i danych umożliwiających ujęcie w księgach rachunkowych funduszu operacji związanych z decyzjami wydanymi przez komisję ds. reprywatyzacji nieruchomości warszawskich. W wyniku tego do dnia sporządzenia rocznych sprawoz-

dań budżetowych dysponent funduszu nie ustalił, w jakich kwotach powyższe operacje gospodarcze powinny zostać ujęte w księgach rachunkowych funduszu. Ustalono jednak, że dysponent funduszu nie miał wprost określonych podstaw prawnych do żądania dokumentów, a tym samym miał ograniczone możliwości pozyskania niezbędnych dowodów księgowych.

Stwierdzono również opóźnienia w podejmowaniu działań w celu uzyskania od wojewody mazowieckiego dowodów księgowych umożliwiających rzetelne naliczenie odsetek i prawidłowe ujęcie w księgach rachunkowych przychodów z tego tytułu. W wyniku tego do dnia sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych dysponent nie ustalił, w jakich kwotach powyższe operacje powinny zostać ujęte w księgach rachunkowych. Wskazane nieprawidłowości uniemożliwiły pozytywną ocenę rocznych sprawozdań budżetowych w zakresie operacji finansowych, a tym samym ocenę realizacji planu całego funduszu.

Na koniec nadmienię jeszcze, że mając na uwadze ustalenia omawianej kontroli, jak również wyniki wcześniejszych kontroli przeprowadzanych przez NIK w zakresie należności niepodatkowych Skarbu Państwa, w informacjach o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli sformułowała dwa wnioski o doprecyzowanie przepisów o rachunkowości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję pani dyrektor.

Szanowni państwo, przechodzimy do dyskusji. Bardzo proszę o zadawanie pytań. Proszę, pan przewodniczący Cichoń.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, chciałbym zapytać o dotację dla Aplikacji Krytycznych. To jest podmiotowa dotacja, ale chciałbym wiedzieć, co się za tą dotacją kryje, jakie zdania Aplikacje Krytyczne zrealizowały. Mam nadzieję, że w ogóle relacje, jeśli chodzi o Ministerstwo Finansów i Aplikacje Krytyczne, zostały uporządkowane, ale w tle chciałbym wiedzieć, co za te pieniądze zostało zrobione.

I drugie pytanie, też dotyczące dotacji, tylko że do barów mlecznych. Tutaj mamy do czynienia z kolei z przedmiotową dotacją, ale jestem ciekaw, ile podmiotów dzisiaj korzysta z tej dotacji, jaka jest skala. Kwota jest niewielka, bo to 12 000 tys. zł, natomiast mam wrażenie, że to jest problem, który pojawia się od lat. Zapotrzebowanie jest, zdaje się, większe, a dostępność tych barów mlecznych jest coraz mniejsza.

To te dwa pytania, dziękuję. Jeśli chodzi o Aplikacje Krytyczne, to jest koszt na poziomie 34 000 tys. zł.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

Czy ja mogę odpowiedzieć od razu, czy czekamy na wszystkie pytania?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani dyrektor, widzę, że nie ma więcej zgłoszeń, więc bardzo proszę o odpowiedź teraz.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

Mam taką propozycję, jeśli chodzi o wykorzystanie dotacji dla Aplikacji Krytycznych – prześlemy bardzo szczegółowy nie tylko plan, jaki był związany z zadaniami Aplikacji, ale również jego wykonanie i realizację, ponieważ teraz zajęlibyśmy znaczną część posiedzenia i myślę także, że nie wszystkich ten temat aż tak dogłębnie interesuje.

Jeśli natomiast chodzi o bary mleczne, to na dziś z dotacji korzystają 73 bary, a odpowiadając jakby na sugestię, że to zapotrzebowanie jest większe, to na dziś de facto wygląda to tak, że niepełna kwota dotacji jest wykorzystywana, czyli nie mamy wystarczającej liczby wniosków, żeby wykorzystać nawet te środki, które są w naszej części budżetu przeznaczone na bary mleczne. Oczywiście wydaje się, że może powinniśmy podjąć działania zachęcające, ale nie wiem, czy jest to rolą dysponenta części budżetowej – może bardziej jest to właściwsze zadanie dla innych. Proponuję więc tutaj taką odpowiedź.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

O głos prosiła jeszcze pani przewodnicząca Leszczyna.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący.

Pani dyrektor, pani się myli. Myślę, że wszystkich podatników bardzo interesuje, co się dzieje z pieniędzmi, które podatnicy przekazują do spółki celowej Aplikacje Krytyczne. Chyba pani się orientuje, że minęło pięć lat od dramatycznego wystąpienia jednego z wiceministrów, który dzisiaj jest chyba prezesem Banku Pekao SA, a wtedy mówił nam, że jeśli ta spółka nie powstanie, jeśli natychmiast nie przystąpi do realizacji najważniejszej sprawy w ściganiu mafii vatowskich, czyli nie zbuduje centralnego rejestru faktur, to będziemy tracili – nie wiem, czy nie 3 mld złotych miesięcznie. Proszę sobie policzyć, ile przez pięć lat straciliśmy pieniędzy. No chyba że powie nam tu pani, że Centralny Rejestr Faktur istnieje, funkcjonuje i na to przekazuje Ministerstwo Finansów corocznie miliony złotych, które w mojej ocenie są wykorzystywane tylko na kolejne zmiany zarządów, prezesów, rad nadzorczych – bo nie słyszeliśmy o jakimś spektakularnym sukcesie informatycznym Aplikacji Krytycznych. Co więcej, ze strony pracowników obecnej Krajowej Administracji Skarbowej słyszymy, że w gruncie rzeczy to nadal ci pracownicy robią wszystko, natomiast Aplikacje Krytyczne w zasadzie podpisują się pod rzeczami, które są nadal bardzo często projektowane, opracowywane, analizowane de facto w administracji skarbowej przez fachowców, których tam mieliśmy, ale których obecny rząd po prostu zniszczył, zlikwidował, zwolnił z pracy. Tak że bardzo proszę, żeby pani powiedziała, ile nas ta spółka kosztowała do tej pory od jej powstania. To chyba jest szybko i może pani to powiedzieć teraz, a pisemnie bardzo proszę, żeby pani nam to przekazała.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

To może tak… Ja mówiąc o tym…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Przepraszam, pani dyrektor, ale jeszcze poseł Urbaniak się zgłaszał do pytania. Myślę, że jak zostanie zadane to pytanie, to będzie łatwiej odpowiedzieć kompleksowo, myślę, że na wszystkie, bo chyba w tym zakresie już wyczerpaliśmy pytania.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Dziękuję uprzejmie, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, chciałem zadać pytanie, bo nie usłyszałem odpowiedzi, a w wypowiedzi pani dyrektor z NIK to padło, że mamy fragment w części 19, który nie uzyskał pozytywnej opinii NIK, tylko opisową. Chciałbym usłyszeć, co ministerstwo na to i jak chce zaradzić temu, co NIK wykrył. Tutaj są dwie niepokojące rzeczy. Po pierwsze, że dotyczy to nieprawidłowości w sporządzaniu dokumentów finansowych. Powiem tak, zupełnie po ludzku, że jakby się to zdarzyło w Ministerstwie Sportu, to jakoś bym to przełknął, ale jak takie rzeczy się zdarzają w Ministerstwie Finansów – to jest najmniej odpowiednie miejsce, żeby występowały tam takowe nieprawidłowości.

Drugie pytanie i jakby duże zastanowienie dotyczy tego, w jakim to się znajduje miejscu. A mianowicie od kilku lat Fundusz Reprywatyzacji i reprywatyzacja, którą PiS widzi tylko w Warszawie – gdzie indziej to już nie jest problem, bo tutaj jest dobre pole do walki politycznej – to patrząc na to, że w Ministerstwie Finansów pod rządami PiS są nieprawidłowości właśnie w Funduszu Reprywatyzacji, to politycznie się zastanawiam, czy w tej sprawie wam chodzi złapanie króliczka, czy o gonienie go do końca świata.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pani dyrektor, bardzo proszę.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

O odpowiedź na drugie pytanie pozwolę sobie poprosić pana dyrektora Ciopińskiego, na to pytanie od pana posła Kosztowniaka…

Głos z sali:

Kosztowniak o nic nie pytał.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

W takim razie przepraszam, źle spojrzałam.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Ale poseł Kosztowniak chętnie usłyszy odpowiedź.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

Dobrze. Jak powiedziałam, na to pytanie będzie odpowiadał pan dyrektor Ciopiński, który również odpowiada za Fundusz Reprywatyzacji w Ministerstwie Finansów, natomiast wracając do pierwszej – powiedziałabym: refleksji i też pytania pani poseł Leszczyny… Nie będę teraz na sto procent potwierdzać kwoty, tzn. ile to podatnika kosztowało, bo gdybym się pomyliła o pół miliona, to pewnie potem by było, że nie umiem podliczyć słupka, tak więc pozwoli pani poseł, że tę informację oczywiście przedstawimy w detalach… Zresztą wszystkie informacje dotyczące Aplikacji Krytycznych i kosztów związanych z tą dotacją, a wcześniej z innym systemem rozliczeniowym, czyli tymi środkami, które były przekazywane na rzecz Aplikacji Krytycznych, są informacjami ogólnie dostępnymi, zawsze raportowanymi w każdym roku budżetowym, więc nie wydaje mi się, żebyśmy tutaj byli w stanie odkryć poza podsumowaniem cokolwiek innego, niż faktycznie się działo.

Jeśli chodzi o samą spółkę, to na razie takie drobne informacje. Nie jest prawdą, że zarząd tej spółki zmieniał się co chwilę lub że cały czas się zmienia, ponieważ nie przypominam sobie, aby chociażby w ostatnich dwóch latach jakakolwiek zmiana w tym zarządzie nastąpiła. Więc jakby odnosząc to do faktów – taki fakt po prostu nie istnieje.

Jeśli chodzi natomiast o samą spółkę, o jej funkcjonowanie i jej kontrybucję do budowania nowoczesnej technologii dla administracji państwowej, zwłaszcza tak ważnej administracji skarbowej, to spółka Aplikacje Krytyczne jest częścią dużego ekosystemu informatycznego i wsparcia informatycznego, jaki w Ministerstwie Finansów z bardzo dużym mozołem próbujemy budować. Ten temat jest bardzo szeroki i jeżeli szanowny pan przewodniczący pozwoli, to ja mogę bardzo długo opowiadać, ponieważ jestem częścią zmiany i transformacji właśnie tego całego ekosystemu w Ministerstwie Finansów, natomiast mam, jak mi się wydaje, bardzo ciekawą propozycję dla pani poseł. Ja bardzo chętnie zapraszam do siebie, gdzie ja o tym wszystkim opowiem, jak to faktycznie wygląda. W CIRF, czyli Centrum Informatyki Resortu Finansów, mamy w tej chwili zintegrowane wszystkie służby IT oraz spółkę Aplikacje Krytyczne i wszystkie nasze zasoby pracują na rzecz największej firmy w tym kraju, jak ja to określam, czyli administracji skarbowej, która jest rozproszona. Wszystkie nasze siły, te, które są w terenie, są w tej chwili integrowane właśnie po to, żebyśmy zyskali znacznie większą możliwość szybszej i sprawniejszej realizacji projektów.

Jeśli chodzi o wszystkie projekty, w których uczestniczą Aplikacje Krytyczne, to ktoś, kto zna trochę IT, wie, że proces wytwórczy i proces utrzymaniowy są procesami, które się przenikają. Na dziś, jak pani poseł pyta o to, co konkretnie Aplikacje Krytyczne, to m. in. jeśli chodzi o nowy system poboru opłat, o nowy system budowy faktur, jeśli chodzi o… Ten plan będzie przedstawiony. Ja mogę tutaj wymieniać ilości projektów, w których Aplikacje Krytyczne uczestniczą, tylko jest pytanie, czy o to chodzi, czy chodzi o to, żeby zrozumieć, czego potrzebuje administracja skarbowa do tego, żeby być nowoczesną technologicznie, przyjazną i sprawną, chociażby e-Urząd, który stawiamy i który w tym roku został uruchomiony. W każdym z naszych projektów biorą częściowo udział w obszarze deweloperskim, ponieważ Aplikacje Krytyczne są tzw. software house'em, czyli wytwarzają oprogramowanie, najczęściej wytwarzają oprogramowanie, budują centralną hurtownię danych – tego jest po prostu setki, wręcz tysiące mniejszych zadań. Zapraszam, bardzo chętnie wszystko opowiem i pokażę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, jeszcze pani poseł Leszczyna.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Pani dyrektor, pani chyba udaje, że nie rozumie prostego pytania. Ja nie chcę, żeby pani opowiadała nam historię, tylko miała pani powiedzieć, ile razy zmienił się zarząd od początku powstania Aplikacji Krytycznych – i nie odpowiedziała pani na to pytanie. Miała pani powiedzieć, czy powstał Centralny Rejestr Faktur, bo po to ta spółka celowa powstała, żeby zbudować Centralny Rejestr Faktur.

Chcę pani jeszcze tylko powiedzieć, że naprawdę ekosystem informatyczny powstawał długo wcześniej, zanim PiS wszedł do Ministerstwa Finansów i usadowił tam mafię vatowską. Dlatego proszę nie wmawiać i nie sugerować…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca…

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Proszę nie sugerować Wysokiej Komisji, że wszystko zaczęło się wtedy, jak państwo weszliście do Ministerstwa Finansów – i pani o tym doskonale wie. Tak więc czekam na odpowiedź i poproszę ją na piśmie. Ile razy zmienił się zarząd od początku powołania spółki Aplikacje Krytyczne i czy powstał Centralny Rejestr Faktur, a jeśli nie, to kiedy powstanie? Niczego więcej od pani nie oczekuję.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

Ja nadal podtrzymuję moje zaproszenie, mimo że…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani dyrektor, sekundkę, dobrze?

Gorąco państwa proszę o to, żebyście się powstrzymali, żebyśmy może nie wymieniali takich słów…

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, ale za chwilę ktoś zacznie mówić o mafii Platformy Obywatelskiej czy Koalicji Obywatelskiej etc. Naprawdę proszę…

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Wie pani co, bardzo proszę, żeby pani jednak powstrzymała się od takich komentarzy.

Dyrektor generalna w MF Renata Oszast:

Pani poseł, ja ponawiam zaproszenie. Drzwi mojego gabinetu są otwarte i myślę, że wiele mitów możemy przynajmniej w jakiś sposób… możemy przynajmniej spróbować podyskutować. Jestem otwarta na pani argumenty, ale na argumenty oparte na faktach, a nie na tezach niepopartych faktami. Oczywiście wszystkie informacje, o które pani poseł prosiła, zostaną przekazane na piśmie. Nie boimy się przekazania żadnych z tych informacji, ponieważ one są de facto publicznie dostępne i nie wiem, z czego my tu robimy jakieś w ogóle niepotrzebne ekscytacje.

Panie dyrektorze Ciopiński, zapraszam do zabrania głosu w odpowiedzi na pytanie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, panie dyrektorze. Proszę przyłożyć pastylkę przy lewym głośniku.

Zastępca dyrektora Departamentu Wspierania Polityk Gospodarczych Ministerstwa Finansów Andrzej Ciopiński:

Dziękuję bardzo i przepraszam za te techniczne trudności z przyłożeniem pastylki.

Szanowni państwo, minister finansów jako dysponent Funduszu Reprywatyzacji wykonuje zasadniczo rolę wtórną w stosunku do innych organów, tzn. wypłaca kwoty wynikające z wyroków i ugód sądowych, przyjmuje kwoty wynikające z decyzji komisji ds. reprywatyzacji warszawskiej i również wypłaca kwoty wynikające z decyzji tej komisji.

W wyniku nowelizacji stosownej ustawy w końcówce 2020 r. Fundusz Reprywatyzacji przejął właśnie zadania wypłacania odszkodowań i zadośćuczynień związanych z reprywatyzacją warszawską. Również – ponieważ Skarb Państwa przejął należności od miasta stołecznego Warszawy – dysponent Funduszu Reprywatyzacji był zobligowany do odzwierciedlenia w księgach i w planach finansowych tych właśnie operacji, w szczególności należności.

Wskazane przez Najwyższą Izbę Kontroli uchybienia dotyczą – chciałbym to podkreślić – operacji li tylko księgowych, czyli niemających przełożenia na realne działania, w szczególności na finanse. Dysponent Funduszu Reprywatyzacji uzyskał informację z Ministerstwa Sprawiedliwości, że łączna kwota do zwrotu od beneficjentów dawnych, jak się okazało – niesłusznych decyzji reprywatyzacyjnych wynosi ponad 117 000 tys. złotych. Poprzedni beneficjent tych zwrotów, miasto stołeczne Warszawa, otrzymał jedynie niecałe 20 000 tys. zwrotów i środki te przekazało na Fundusz Reprywatyzacji. Rozbieżność pomiędzy jedną i drugą kwotą rzeczywiście nie została w sposób należycie przejrzysty odzwierciedlona w kolejnej korekcie planu finansowego Funduszu Reprywatyzacji z uwagi na wątpliwości co do charakteru tej kwoty, jakie mieliśmy wspólnie z Departamentem Finansów i Księgowości, z którym zajmujemy się obsługą Funduszu Reprywatyzacji. Ujęliśmy tę kwotę jedynie w stanie należności na koniec roku i rzeczywiście nie pokazaliśmy jej jako wpływu, ponieważ ona nie była realnym wpływem oczekiwanym w tym roku, a jedynie zapisem księgowym. NIK wykazała nam to jako nieprawidłowość i na przyszłość takiego postępowania kontynuować nie będziemy.

Drugą ze wskazanych nieprawidłowości czy też drugim uchybieniem był fakt nienależytego wykazywania, czy też księgowania należności. Tutaj chcemy zaznaczyć, że zależymy bardzo od jednostek zewnętrznych, tzn. od Ministerstwa Sprawiedliwości i od miasta stołecznego Warszawy. W naszych księgach możemy odzwierciedlić poprawnie rzeczywistość jedynie w takim stopniu, w jakim otrzymamy kompletne dokumenty. Jak zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli, nie mamy podstaw prawnych do żądania wprost, domagania się przekazania określonych dokumentów przez miasto stołeczne Warszawę, a pewnie też i przez ministra sprawiedliwości, co troszeczkę utrudnia, nie z uwagi na jakąś złą wolę, tylko po prostu dlatego, że nie do końca wszyscy wiedzą co, kto, komu powinien przekazywać. Wskazanie tutaj tego problemu prawnego przez NIK jest jak najbardziej trafione. Jesteśmy w trakcie uzgadniania z ministrem sprawiedliwości i też kontaktowania się czy wymiany pism z miastem stołecznym Warszawą w celu skompletowania tych dokumentów, które pozwolą nam już w sposób pełny i odpowiadający rzeczywistości odzwierciedlić wszystkie operacje w księgach funduszu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, myślę, że w tym zakresie… Nie wyczerpaliśmy jeszcze, panie pośle? Tak, rozumiem. Pan poseł Urbaniak, bardzo proszę.

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Panie przewodniczący, myślę, że jakaś uwaga jest potrzebna, bo pan dyrektor… Kolejny raz nie ma ministra, a moje pytanie było raczej na poziomie politycznym, a nie tego, co usłyszeliśmy od pana dyrektora, czyli szczegółowych wyjaśnień, na czym polegały nieprawidłowości i gdzie były opóźnienia, trochę jednak inaczej przedstawione niż w raporcie NIK.

Ja jestem posłem Rzeczypospolitej i moje wycieczki polityczne są usprawiedliwione, bo od tego tutaj jestem, natomiast jeżeli dyrektor z Ministerstwa Finansów widzi w raporcie NIK opóźnienia w pozyskaniu dokumentów od miasta stołecznego Warszawa, a nie widzi, że NIK napisała w kolejnym punkcie, że są też opóźnienia w pozyskiwaniu dokumentów od wojewody mazowieckiego, to ja powiem tak – nie trzeba być szczególnej klasy logikiem, żeby stwierdzić, że to jednak nie po stronie ani urzędu miasta, ani po stronie urzędu wojewódzkiego, tylko raczej po stronie Ministerstwa Finansów był problem z pozyskiwaniem tych dokumentów, bo wygląda na to, że zewsząd były te opóźnienia. Pan dyrektor nie odpowie mi także na pytanie, jak ocenić to, że tego typu

nieprawidłowości są w najmniej odpowiednim miejscu, czyli w Ministerstwie Finansów. W każdym innym byłyby bardziej do przełknięcia.

To jakby jedno. A druga sprawa, panie przewodniczący, jeżeli jestem już przy głosie, to chciałem zwrócić uwagę, że dość powszechnie do języka polskiego weszło sformułowanie „karuzela vatowska", która polega na wyłudzaniu VAT, a ludzi, którzy w sposób zorganizowany i wspólnie takie karuzele organizują, nazywa się „mafią vatowską" – i to nie jest odkrycie Platformy Obywatelskiej ani nas, posłów tutaj siedzących, tylko służb państwa, już po 2015 r., że taka mafia vatowska zasiedliła się po 2015 r., czyli już pośród ludzi, którzy za waszych czasów byli zatrudnieni, w Ministerstwie Finansów. Oni zostali odkryci i skazani przez służby też przez was kontrolowane.

Głos z sali:

Chyba jeszcze nie.

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Sprawa jest utajniona, postawiono im zarzuty. To, że w TVP Info nie mówi się o mafii vatowskiej w Ministerstwie Finansów, nie znaczy, że to nie istnieje. W TVP Info o wielu rzeczach się nie mówi. Tam świat jest piękny.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie pośle, ja jednak proponuję powrót do części 19 budżetu, a co do karuzeli vatowskiej, to wydaje mi się, że jest to termin znany zdecydowanie wcześniej, zanim państwo tworzyliście jakikolwiek rząd. Pan się legitymuje doświadczeniem kilkudziesięciu lat pracy na rzecz finansów publicznych i jestem przekonany, że pan to bardzo dobrze wie – i podnoszenie tutaj…

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Tak, ale mafia wewnątrz ministerstwa jest dopiero pierwszy raz w historii Rzeczypospolitej po 1989 r., po wprowadzeniu VAT.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Jeżeli ma pan na to jakieś dowody, to proszę iść do prokuratury, bo za chwilę… Jeszcze raz panu powtórzę czy państwu powtórzę….

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Panie przewodniczący, prokuratura już ich ma, tylko że wszystko utajniła, tak jak powiedziała pani przewodnicząca Leszczyna. Prokuratura już ich schwytała.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie pośle, naprawdę proszę, żebyśmy nie sprowadzali tej dyskusji do mafii, jak to państwo określiliście, pisowskiej. My będziemy mówić o mafii Platformy i do niczego to nie doprowadzi poza tym, że będziemy sobie wzajemnie wycieczki polityczne w tym momencie czynić. Dziękuję serdecznie.

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Panie przewodniczący, uderz w stół, a nożyce się odezwą. Nikt nie mówił o mafii pisowskiej. Mówiliśmy o mafii vatowskiej, zarówno ja, jak i pani przewodnicząca Leszczyna – w Ministerstwie Finansów.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proponowałbym odsłuchać to, co zostało powiedziane. Szanowni państwo, wydaje mi się, że rzeczywiście powtarzanie…

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Nie da się ukryć, o czym też mówiła prokuratura, że te osoby były zatrudnione w waszych czasach.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie pośle…

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

To nie była jedna osoba, tylko grupa osób.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie pośle, przypominam, że jesteśmy na etapie rozpatrywania poszczególnych części budżetowych, część 19. Dziękuję serdecznie.

Szanowni państwo, widzę, że zostały wyczerpane głosy w dyskusji, tym samym proponuję zamknąć dyskusję. Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania części budżetowej w zakresie części 19.

Przechodzimy do części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Bardzo proszę o referat w tym zakresie ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej. Panie ministrze, proszę o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, część 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa obejmuje dochody podatkowe, część dochodów niepodatkowych oraz dochody pochodzące z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową.

Wykonanie dochodów ogółem w 2020 r. ujętych w części 77 wyniosło 386 743 051 tys. zł, tj. nominalnie o 5,6% więcej w stosunku do prognozy zapisanej w znowelizowanej ustawie budżetowej i o 4,8% mniej niż w pierwotnej ustawie budżetowej. Wśród dochodów tej części budżetowej najistotniejsza pozycja to dochody podatkowe i inne wpłaty. Warunki gromadzenia dochodów budżetowych w 2020 r. były niekorzystne. Najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się dochodów budżetu państwa w 2020 r. była sytuacja makroekonomiczna – determinowana głównie przez efekty pandemii. Wprowadzone w związku z zachorowaniami obostrzenia oraz zmiana zachowania konsumentów, a także przedsiębiorców wpłynęły negatywnie na dynamikę wzrostu gospodarczego.

W 2020 r. zanotowano spadek PKB w ujęciu realnym o 2,7%. W ujęciu nominalnym zaobserwowano też spadek tempa wzrostu. PKB w 2020 r. w ujęciu nominalnym wzrósł wprawdzie o 1,3%, ale dla porównania w 2019 r. wzrost PKB w ujęciu nominalnym, rok do roku, wyniósł 8,1%.

Na warunki gromadzenia dochodów budżetowych w 2020 r. obok sytuacji makroekonomicznej wpływ miały również wprowadzone w 2020 r. lub w latach poprzednich zamiany systemowe. Na przykład w zakresie dochodów z PIT na poziom dochodów budżetu państwa w 2020 r. wpłynęły wprowadzone w październiku 2019 r. zmiany mające na celu obniżenie klina podatkowego, tj. obniżenie do 17% stawki pierwszego przedziału skali podatkowej, oraz podwyższenie zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów, tych kosztów pracowniczych, jak również ulga dla młodych od sierpnia 2019 r.

W zakresie CIT było to wprowadzenie nowego mechanizmu udzielania przedsiębiorcom wsparcia w podejmowaniu nowych inwestycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zmiany w zakresie PPK, które wpłynęły również na wysokość dochodów CIT. Nie bez znaczenia były również zmiany w zakresie wsparcia przedsiębiorstw w czasie gwałtownego gospodarczego spowolnienia spowodowanego pandemią.

W podatku akcyzowym z dniem 1 stycznia 2020 r. wprowadzono 10% podwyżkę stawek akcyzy na wyroby akcyzowe będące używkami, w tym m.in. na alkohol etylowy, piwo, wyroby tytoniowe. Ponadto mieliśmy do czynienia z dwukrotną obniżką stawki akcyzy na paliwa silnikowe. Od 1 stycznia do 29 lutego 2020 r. obowiązywały obniżone o 3 zł w porównaniu z 2019 r. stawki akcyzy na paliwa silnikowe, a następnie wprowadzono dodatkową obniżkę o 17 zł, funkcjonującą od 1 marca do 31 grudnia 2020 r.

W zakresie VAT głównie kontynuowano zmiany związane z uszczelnianiem systemu podatkowego.

W trakcie 2020 r. dochody budżetu państwa kształtowały się na poziomie niższym, niż przewidywano to w harmonogramie realizacji ustawy budżetowej na rok 2020. W związku z tym podjęto decyzję o znowelizowaniu ustawy budżetowej. Główną przyczyną konieczności zmniejszenia prognoz były niskie wpływy z podatku VAT, podatku akcyzowego oraz podatku PIT i CIT. Dodatkowo w nowelizacji przyjęto uaktualnioną wpłatę z zysku Narodowego Banku Polskiego. Ona była wyższa, ale nie było to istotne punktu widzenia całości dochodów w części 77, gdyż planowana była na poziomie ok. 7 162 000 tys. zł, a wpłata wyniosła ok. 7 437 000 tys. zł.

Wysoka Komisjo, ustawa budżetowa na rok 2020 w pierwotnym przedłożeniu określała dochody w części 77 na poziomie 406 405 145 tys. zł, znowelizowana ustawa budżetowa – 366 330 679 tys. zł, a wykonanie wyniosło 386 743 051 tys. zł. W porównaniu wykonania do ustawy budżetowej osiągnięto wynik 95,2%, jeżeli chodzi o realizację, a w przypadku porównania wykonania do znowelizowanej ustawy budżetowej było to przekroczenie o 5,6%.

Szanowni państwo posłowie, Wysoka Komisjo, proszę o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 77. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

O wygłoszenie koreferatu proszę pana przewodniczącego Janusza Cichonia.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, rzeczywiście jest tak, jak powiedział przed chwilą pan minister, a w zasadzie było tak, że warunki realizacji dochodów budżetowych, zwłaszcza podatkowych, nie były korzystne, bo mieliśmy pandemię, która się odbiła dość wyraźnie na sytuacji i konsumentów, i przedsiębiorstw. Spadek tempa wzrostu gospodarczego, wpadliśmy w recesję, ale warto zwrócić uwagę, że nominalnie dochód jednak wzrósł i jakbyśmy popatrzyli nominalnie na dochody podatkowe w 2020 r. w porównaniu do roku 2019, to też odnotowaliśmy wzrost. Niewielki, 0,9% – mamy więc trochę niższą dynamikę, niż jeżeli chodzi o wzrost PKB, ale jednak wzrost.

Moim zdaniem ten wzrost zawdzięczamy w części – ale moim zdaniem w sporej części – inflacji, która właśnie w 2020 r. zaczęła wymykać się spod kontroli. Ostatecznie średniorocznie to jest 3,4%, ale w końcówce roku te wzrosty były już zdecydowanie większe, co dzisiaj także widzimy.

Druga kwestia, moim zdaniem istotna z punktu widzenia realizacji dochodów, to jest zapaść inwestycyjna, z jaką mamy do czynienia, i bardzo wyraźny spadek inwestycji w 2020 r. To odbija się przede wszystkim, ale nie tylko, jeśli chodzi o dochody z VAT, bo przy tym spadku mniej jest zwrotów i dzięki temu te dochody rosną.

Trzeci element, na który moim zdaniem warto zwrócić uwagę, to są tarcze, które pozwoliły na dobrą sprawę wywiązywać się z zobowiązań, ale jednocześnie też wymuszają wywiązywanie się z zobowiązań, dlatego że obarczone są pewnymi warunkami, które działają w postaci większej dyscypliny podatkowej.

I ostatni element to są efekty działań uszczelniających, które też trzeba dostrzegać – efekty działań uszczelniających z poprzednich lat. W tym kontekście, mogę powiedzieć, można patrzeć troszkę inaczej na tę realizację dochodów i z pewnością ta część budżetowa zasługuje na pozytywną opinię. Ale mam kilka uwag szczegółowych.

Po pierwsze, chciałbym zwrócić uwagę na to, co się działo, jeśli chodzi o wynik finansowy banków i tak naprawdę wpływy podatkowe z sektora finansowego, bo mamy tu do czynienia z bardzo wyraźnym spadkiem. Ten spadek to jest ponad 43% rok do roku, jeśli chodzi o zyski. To jest uwaga, która moim zdaniem wymaga jednak pewnej refleksji, czyli to pozostało bez wpływu na wysokość tak naprawdę podatku od instytucji finansowych, bo wiemy, że jego konstrukcja jest taka, że to aktywa są przedmiotem opodatkowania. Myślę, że warto zastanowić się nad tym, czy rzeczywiście ta formuła jest najszczęśliwsza, biorąc pod uwagę fakt, że sytuacja finansowa banków w dalszym ciągu się pogarsza, a ich rentowność obniża. Obyśmy nie napytali sobie biedy. To jest moim zdaniem rzecz dosyć istotna.

Druga kwestia, którą chciałbym poruszyć, jeśli chodzi o podatek dochodowy od osób fizycznych, to tutaj chciałbym zwrócić uwagę na to, że tu mamy tak naprawdę nominalny spadek w stosunku do roku 2019, choć lepsze nieco wykonanie, niżby wskazywał na to plan. To jest efekt zmian w podatkach, zwłaszcza obniżenia stawki podatkowej, a także podwyższenia kosztów uzyskania przychodów. Sami państwo szacujecie, że to jest ponad 7 000 000 tys. zł, jeśli chodzi o ubytek w dochodach, przy czym te skutki trzeba by podzielić na pół, żebyśmy zobaczyli, jakie straty poniosły samorządy. To jest to, o czym wielokrotnie na tej sali dyskutujemy. Ewidentnie ze sprawozdania wynika, że miało to negatywny wpływ na dochody jednostek samorządu terytorialnego, co pró-

bujecie państwo zaczarowywać, wskazując na to, że tam te dochody nominalnie rosną. Jakbyśmy przeszli na realny rachunek, to mielibyśmy do czynienia z bardzo wyraźną zmianą, jeśli chodzi o samorządy – i to widać, jakbyśmy popatrzyli chociażby na relację ich dochodów własnych do dochodów ogółem, a podatek dochodowy i od osób fizycznych, i od osób prawnych to jest właśnie element tych dochodów własnych. I tyle, jeśli chodzi o ten podatek dochodowy.

Podatek od towarów i usług – tu z kolei mamy wzrost w stosunku do 2019 r., niewielki, niewiele ponad ten także nominalny wzrost PKB. Państwo przypisujecie tę relację głównie działaniom uszczelniającym podejmowanym w poprzednich latach. Tutaj przywołam to, o czym mówiła przed chwilą pani poseł Izabela Leszczyna, czyli Centralny Rejestr Faktur, bo w tym wykazie, w którym mamy pliki, mamy jpk, czyli plik kontrolny jednolity, mamy podzieloną płatność, mamy kasy online, ale brakuje ciągle tego rejestru online, który miał zapewnić 3 000 000 tys. zł miesięcznie, taką korzyść budżetową, a Aplikacje Krytyczne miały ją przygotować do końca 2016 r. Dzisiaj ja wiem od pana ministra, ale także od pana ministra Sarnowskiego, że prace trwają, ale wygląda na to, że to nie jest to, co mieliśmy i co wy mieliście sześć lat temu na myśli.

Jeśli chodzi o akcyzę, to tutaj bez specjalnych komentarzy. Tam, gdzie ona wzrosła w sensie stawek, to wzrosły także przychody. Mamy ubytki dochodów, jeśli chodzi o paliwa. To jest konsekwencja tego, co się działo w gospodarce tak na dobrą sprawę.

I praktycznie ostatnia uwaga z mojej strony to jest uwaga dotycząca podatku od gier. Tutaj mamy do czynienia w dalszym ciągu z potężną szarą strefą, z którą, wygląda na to, sobie nie do końca radzimy. Totalizator Sportowy nie wykorzystuje potencjału, który ma ten rynek, zwłaszcza jeśli chodzi o gry na automatach. Co prawda mamy dwukrotny wzrost, ale liczba automatów nie poraża, biorąc pod uwagę to, ile ich działało w szarej strefie. W gruncie rzeczy ja się z tego cieszę, bo uważam, że to poluzowanie – na razie tylko w sensie legislacyjnym – tego rynku, znaczy rozszerzenie tego rynku, co prawda w formie monopolu państwa, ale jednak, przynosi koszty społeczne znacznie wyższe niż korzyści budżetowe, które z tego wynikają.

Na tym chyba te swoje uwagi skończę, jeśli chodzi o dochody, ale chciałbym zwrócić jeszcze uwagę na jedną rzecz, a mianowicie na zaległości podatkowe, bo one muszą niepokoić. Mamy tych zaległości podatkowych netto na kwotę 109 000 000 tys. zł na koniec roku i moim zdaniem te przyrosty w dalszym ciągu szokują. Tak bym to określił. To tyle, dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Proszę o przedstawienie stanowiska Najwyższej Izby Kontroli. Pani dyrektor czy jakaś inna osoba, która jest upoważniona. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Lidia Olszak:

Dzień dobry, Lidia Olszak, pełniąca obowiązki wicedyrektora Departamentu Budżetu i Finansów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 77 – Podatki i inne wpływy na rzecz budżetu państwa pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej. Ocenie podlegały w szczególności: realizacja dochodów budżetowych, działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych, sporządzenie rocznego sprawozdania budżetowego Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych. W toku działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości. Wykonując zadania określone w art. 175 ustawy o finansach publicznych w zakresie nadzoru i kontroli, minister finansów na bieżąco monitorował gromadzenie dochodów w części 77. Działania podejmowane przez ministra finansów zapewniły należytą skuteczność w ich poborze. Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w działaniach ministra finansów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, tym samym przechodzimy do dyskusji i zadawania pytań. Bardzo proszę, poseł Urbaniak.

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Po wystąpieniu pana przewodniczącego Cichonia rzeczywiście trudno wymyślić pytanie, bo on zawsze mówi wyczerpująco, natomiast chciałbym zwrócić uwagę i poprosić o opinię pana ministra – choć pewnie tak konkretnie to nie jest najwłaściwsza osoba z Ministerstwa Finansów, bo jako stabilnie pracujący tam od lat pewnie będzie miał kłopot z odpowiedzią na ostatnie z moich pytań – a mianowicie mnie bardzo zaniepokoiło takie zbicie dwóch liczb. W 2020 r. bardzo wzrosła, w wyniku czynności urzędników skarbowych, kwota ujawnionych nieprawidłowości. Patrząc na ciągłość, to jeżeli z 3 500 000 tys. zł wzrasta do ponad 5 000 000 tys. zł, to jest to imponujące – skala wykrycia tych nieprawidłowości. Ale w momencie kiedy zerkniemy na to, że z drugiej strony mamy ogromny spadek wyegzekwowanych zaległości podatkowych, o ponad 1/3, to rzeczywiście jest bardzo niepokojące i chciałbym tutaj usłyszeć opinię i kolejny raz zapytać o to, czy brak umiejętności egzekwowania należności podatkowych jest związany ze słynną czystką personalną w ministerstwie i w urzędach skarbowych z roku 2016 i następnych, czy też ma to związek – co w ministerstwie nadal, zdaje się, nie skończyło się – z tą ogromną, szybką rotacją wysokich urzędników, włączając w to wiceministrów i ministrów w Ministerstwie Finansów. Z tego powodu akurat ten wiceminister nie jest najwłaściwszą osobą, bo stabilnie pracuje w ministerstwie od lat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie ministrze, zanim udzieli pan odpowiedzi, to ja też pozwolę sobie zadać pytanie, a z drugiej strony skomentować wypowiedź pana posła koreferenta. Nie spodziewałem się, panie pośle, takiej laurki. Przyznaję, że to co pan powiedział, wskazuje na to, że wpływy podatkowe zostały bardzo dobrze zrealizowane w okresie, który był okresem trudnym, żeby nie powiedzieć dramatycznym, nie tylko dla polskiej gospodarki, ale i światowej. Z tych słów, które pan wypowiedział, wynika, że de facto w każdym z podatków przez pana omawianych te wpływy wzrosły, ale wzrosła również jakość ściągalności tych podatków. Dziękuję serdecznie.

Ja chciałem jednak zapytać o jedną kolejną rzecz…

Poseł Jarosław Urbaniak (KO):

Właśnie nie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

W takim razie, panie pośle, słyszeliśmy zupełnie co innego.

Ale ja chciałem zapytać, panie ministrze, o jedną rzecz i chciałem poprosić może bardziej o komentarz, bo dotknął pan przewodniczący Cichoń rzeczywiście bardzo istotnej rzeczy – zyskowności sektora bankowego. Ona faktycznie spada i czy nie jest to jednak w dużej mierze wynik tego, że poprzedni rok był czasem, w którym podejmowanie jakichkolwiek decyzji kredytowych było bardzo trudne, było obarczone dużo większym ryzykiem biznesowym, ale też i potężną obawą o przyszłość? A z drugiej strony banki mają trudności z realizowaniem zysków, bo duża część pieniędzy, przynajmniej przez Polaków, jest wyciągana z banków i wpompowywana wprost albo w inwestycje prywatne, albo poszczególnych firm. Chciałbym tutaj usłyszeć pański komentarz. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dziękuję za wszystkie pytania i za konstruktywną krytykę.

Odniosę się może najpierw do kwestii sektora bankowego. Rzeczywiście ta rentowność spadła, ale mimo wszystko nawet w pandemii dalej ta rentowność jest na plusie. Banki miały dwa duże wyzwania. Po pierwsze, recesja i spadek aktywności gospodarczej, czas wyczekiwania, a po drugie, środowisko bardzo niskich stóp procentowych. Zwracam uwagę, że podatek bankowy wzrósł w tym czasie o ok. 120 000 tys. zł, niemniej jednak instytucje bankowe mają możliwość wpływania i ograniczenia wysokości tego podatku, a mianowicie poprzez nabywanie skarbowych papierów wartościowych.

Druga rzecz – odniosę się do kwestii inflacji. Tak, rzeczywiście pewnie inflacja miała określony wpływ na wzrost dochodów, niemniej jednak zwracam uwagę, że inflacja w roku 2020 – to ona z kwartału na kwartał spadała. Średnioroczna była rzeczywiście 3,4%, ale na koniec grudnia, z tego co pamiętam, wyniosła ona 2,4%. Zgadzam się z panem posłem koreferentem, że realnie byłyby to, na przykład na PIT, sporo niższe wyniki, niemniej jednak uważam, że jeśli nałożymy dwie rzeczy: duże zmiany systemowe, które weszły w 2019 r. na korzyść podatnika, i recesję, to ten wynik nawet na PIT, który był najsłabszym wynikiem spośród podatków, i tak był wynikiem dobrym.

Co do kwestii jednostek samorządu terytorialnego, to otrzymały one wsparcie i w zakresie organizacyjnym, i finansowym. Planowały deficyt na poziomie 21 000 000 tys. zł, a rok zakończył się nadwyżką w wysokości ok. 5 700 000 tys. zł. Powyżej 21 000 000 tys. zł była również nadwyżka operacyjna i zwracam tutaj uwagę na jedną rzecz, że wydatki na nakłady inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. były zbliżone do roku 2019. Nie było tutaj dużych oszczędności na inwestycjach – tak w porównaniu nominalnie rok do roku.

Co mamy tutaj jeszcze w kwestiach podatku od towarów i usług? Rzeczywiście może nie wszystko udało nam się zrealizować, ale chciałem tutaj zauważyć, że wejdzie następny etap, już w tym roku, mianowicie od 1 października wchodzi pilotaż e-faktury. W przyszłym roku będzie to na zasadach fakultatywnych, a od 1 stycznia 2023 r. już na zasadach obligatoryjnych. Tak więc może nie wszystko jest tak jak byśmy chcieli, w idealnym stanie, ale de facto myślę, że jakiś progres jest.

Jeżeli chodzi o podatek od gier – kwestia kasyn. Zwracam uwagę na kwestię kasyn, że podatek z kasyn spadł o ok. 130 000 tys. zł i myślę, że to jest kwestia związana z pandemią, że te kasyna po prostu były stacjonarne i pozamykane.

W kwestii szarej strefy w grach można powiedzieć, że ona jest od 2017 r. Ona jest, ale spada, jest malejąca. Podobnie chciałem tutaj zwrócić uwagę na sprawę bardzo dobrego wyniku, jeżeli chodzi o tzw. lukę VAT. Nawet w trakcie pandemii szacujemy spadek w 2020 r. do 10,8%. Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych dało jeszcze dużo bardziej optymistyczną prognozę. W najbardziej optymistycznym wariancie zakłada się chyba, że ta luka będzie wynosiła ok. 8,2%.

Ostatnią rzeczą, na którą chcę zwrócić uwagę, są sprawy kadrowe w Krajowej Administracji Skarbowej. Myślę, że konkretnych informacji w tym zakresie udzieliłaby pani minister Magdalena Rzeczkowska, ale tu chciałbym zwrócić uwagę na rzecz następującą, na może taką pewną niespójność. Jeżeli urzędnicy wyłapują coraz więcej tych nieprawidłowości, to znaczy, że są to dobre kadry i dobrze pracują, a jeśli chodzi o kwestię egzekucji, to nie może to być w taki prosty sposób skorelowane. Jak państwo wiecie – mówię na podstawie prawa cywilnego – można mieć rację, można wygrać sprawę, ale nie odzyskać środków. Egzekucja i zabezpieczenie to zupełnie, że tak powiem, inna sprawa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Nie widzę więcej zgłoszeń w dyskusji, tym samym, szanowni państwo, stwierdzam zakończenie omawiania budżetu w części 77.

I teraz przechodzimy do podpunktu trzeciego w punkcie drugim, a więc dochody budżetu środków europejskich – i tu również poproszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zreferowanie tego obszaru. Panie ministrze, serdecznie proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, budżet środków europejskich stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych obejmuje refundację wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, tj. w ramach funduszy strukturalnych, funduszy spójności, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, „Szwajcarsko-polskiego programu współpracy”, wspólnej polityki rolnej, Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz Instrumentu „Łącząc Europę”. Wyłączone z niego są środki, które

idą bezpośrednio przez budżet państwa, tzw. środki na realizację projektów pomocy technicznej.

W ustawie budżetowej na rok 2020 po nowelizacji w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich zaplanowane zostały te dochody w łącznej wysokości 72 944 052 tys. zł, jednak zrealizowano dochody budżetu środków europejskich w wyższej wysokości, a mianowicie łącznie było to 79 036 634 tys. zł, co stanowi 108,4% planu. Zrealizowane dochody były związane przede wszystkim z realizacją zdań: perspektywa finansowa 2014–2020 w wysokości 58 491 793 tys. zł, z tego głównie: w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych – 22 770 158 tys. zł, programu operacyjnego „Inteligentny rozwój" – 7 740 007 tys. zł, programu operacyjnego „Infrastruktura i środowisko" – 17 667 714 tys. zł, programu operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój" – 3 310 735 tys. zł. Myślę, że to te ważniejsze pozycje.

Dodatkowo powiem jeszcze o dwóch mniejszych pozycjach: Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego w wysokości 43 893 tys. zł i Norweski Mechanizm Finansowy – 60 467 tys. zł. Bardzo duża była natomiast pozycja związana z realizacją wspólnej polityki rolnej, mianowicie 20 440 081 tys. zł.

W ustawie budżetowej na rok 2020 zaplanowano deficyt budżetu środków europejskich na kwotę 16 953 881 tys. zł. Ostateczny wynik budżetu środków europejskich ukształtował się na poziomie 1 773 343 tys. zł. Niższy deficyt w ramach budżetu środków europejskich, niż zaplanowano w ustawie budżetowej, wynikał z szybszego tempa refundacji wydatków przez Komisję Europejską oraz z poziomu poniesionych wydatków.

Szanowni państwo, wnoszę o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 87. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Proszę o przedstawienie koreferatu przez pana posła Dariusza Rosatiego. Bardzo proszę, panie profesorze.

Poseł Dariusz Rosati (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. W części 87 budżetu ujęte są dochody uzyskiwane w drodze refundacji ze źródeł Unii Europejskiej oraz innych programów międzynarodowych związanych z uczestnictwem Polski w Unii Europejskiej.

Jeśli chodzi o całość tych dochodów, zgodnie z tym, co powiedział pan minister, zostały one wykonane na poziomie ponad 79 000 000 tys. zł, czyli ponad 8% więcej, niż założono w budżecie po nowelizacji. W ramach tych dochodów nastąpił wzrost napływu środków praktycznie we wszystkich głównych pozycjach i kategoriach tych dochodów, przede wszystkim w obszarze dziewięciu centralnych programów operacyjnych. Ten wzrost w stosunku do ustawy budżetowej wyniósł ponad 13%. Jeśli chodzi o 16 regionalnych programów operacyjnych, to ten wzrost w stosunku do ustawy budżetowej wyniósł 11%. Minimalny spadek wystąpił w odniesieniu do środków wspólnej polityki rolnej, niecały 1%. Wzrosty również środki z pozostałych mechanizmów i instrumentów finansowych: szwajcarskiego, norweskiego oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Chcę powiedzieć, że ten wzrost dochodów, w naszym przypadku dochodów, jest oczywiście zjawiskiem pozytywnym, nie wmówimy tu o wydatkach, w związku z tym z całą pewnością należy ocenić pozytywnie, że w tych wszystkich generalnych kategoriach nastąpił wzrost dochodu. Oczywiście jak spojrzymy na jeszcze bardziej szczegółową klasyfikację tych dochodów, to w kilku pozycjach, zwłaszcza jeśli chodzi o dwa centralne programy operacyjne, mianowicie „Infrastruktura i środowisko" oraz „Polska cyfrowa", nastąpiło minimalne niewykonanie planu dochodów, ale to jest w granicach 3%, natomiast w programie „Inteligentny rozwój" nastąpił bardzo duży wzrost dochodów, prawie 80%. Można więc powiedzieć, że jeśli chodzi o wykonanie, to właściwie jest ono na poziomie wielkości założonych w ustawie budżetowej, a w niektórych przypadkach na znacznie wyższym poziomie.

Wyniki osiągnięte w 2020 r. są również wyraźnie lepsze niż w roku 2019, gdzie także mieliśmy nadwyżkę wykonania nad ustawą budżetową, ale tylko o 5%, natomiast generalnie te dochody osiągnięte w roku ostatnim, 2020, były wyższe o mniej więcej 7% niż dochody w 2019 r.

Panie przewodniczący, nie mam żadnych zastrzeżeń do sprawozdania z wykonania tej części budżetowej i będę postulował, aby Komisja przyjęła to sprawozdanie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję. Proszę o przedstawienie stanowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeszcze raz Anna Rybczyńska, wicedyrektor w Departamencie Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. NIK pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 87 oraz realizację w Ministerstwie Finansów zadań z zakresu obsługi płatności środków europejskich. W żadnym z kontrolowanych obszarów NIK nie stwierdziła nieprawidłowości. Sprawozdanie roczne z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a dane wykazane w tym sprawozdaniu były zgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzanych sprawozdań.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła jednak uwagę na nieuwzględnienie przy określaniu wyniku finansowego budżetu środków europejskich zwrotu płatności dokonanych w latach 2010–2019, które wpłynęły na rachunki do obsługi płatności w roku 2020, co skutkowało zawyżeniem deficytu o 1 200 000 tys. zł. Na zasadność uwzględnienia tych zwrotów zgodnie z zasadą kasowości i roczności wyniku budżetu środków europejskich NIK zwracała już uwagę w latach poprzednich. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Szanowni państwo, czy w tym punkcie mamy pytania? Nie widzę. Bardzo dziękuję i w takim razie stwierdzam zakończenie omówienia wykonania budżetu dla dochodów budżetu środków europejskich.

Przechodzimy do kolejnego podpunktu, części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna i później mamy również część 83. Pytanie do pana ministra, czy będzie pan przedstawiał te dwie części łącznie, czy zaczynamy najpierw od 81, po czym przechodzimy do 83?

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Jeżeli pan przewodniczący i Komisja pozwolą, to chciałbym to przedstawić łącznie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w 2020 r. rezerwa ogólna pierwotnie została zaplanowana w wysokości 257 935 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020 rezerwę zwiększono do kwoty 557 935 tys. zł, z czego rozdysponowano kwotę 480 322 tys. zł, tj. 86% planu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami rezerwą ogólną co do zasady dysponuje Rada Ministrów, jednak rozporządzenie umożliwia prezesowi Rady Ministrów dokonywanie zwiększeń do zadań nieprzekraczających 10 000 tys. zł, a także takie uprawnienie posiada minister finansów do kwoty 2000 tys. zł.

Jak rozdysponowano kwotę rezerwy ogólnej – jako zarządzenia prezesa Rady Ministrów: 317 255 tys. zł, jako uchwały Rady Ministrów: 155 283 tys. zł i w drodze decyzji ministra finansów najmniej, bo tylko 7784 tys. zł. Szczegółowy podział środków rezerwy ogólnej na poszczególnych dysponentów oraz na zadania został zaprezentowany w materiale przedłożonym Wysokiej Komisji.

Przechodzę teraz do omówienia poszczególnych rezerw celowych, można powiedzieć, będących bardziej w gestii ministra finansów. Rezerwa w poz. 16 na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa została zaplanowana w wysokości 400 000 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota rezerwy wyniosła 819 700 tys. zł. W trakcie roku budżetowego, a wiemy, że był to rok szczególny, środki rezerwy w wysokości 300 000 tys. zł

zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej w poz. 75 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy w tej poz. 16 wyniósł 519 700 tys. zł, z czego rozdysponowano 475 293 tys. zł, tj. 91,5%, z przeznaczeniem na sfinansowanie: dopłaty do paliwa rolniczego – 81 465 tys. zł, odszkodowań wynikających z prawomocnych decyzji administracyjnych i wyroków sądowych – 51 724 tys. zł, odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta, m.in. w uprawach rolnych – 51 177 tys. zł, zobowiązań wynikających z decyzji powiatowych lekarzy weterynarii wydanych na podstawie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych – 47 929 tys. zł, zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci – 39 018 tys. zł, wypłaty odszkodowań za wywłaszczone i przejęte przez Skarb Państwa nieruchomości – 16 059 tys. zł, opłaty dla gminy Różan z tytułu lokalizacji na jej terenie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych – 10 500 tys. zł. Pozostałości tej rezerwy wyniosły 44 407 tys. zł.

Tak zwana rezerwa płacowa w poz. 19, przeznaczona na zmiany organizacyjne i nowe zadania, została zaplanowana w kwocie 5488 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki z tej rezerwy w wysokości 1498 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej w poz. 75 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy w tej pozycji wyniósł 3990 tys. zł, z czego rozdysponowano 2243 tys. zł, tj. 56,2%. Środki przekazano do dysponentów na realizację zadań wynikających z przyjętej przez Radę Ministrów uchwały w sprawie częściowego podziału rezerwy celowej na zwiększenie wynagrodzeń wynikających ze zmian organizacyjnych i nowych zadań w państwowych jednostkach budżetowych. Pozostałość tej rezerwy wyniosła 1747 tys. zł.

Rezerwa w poz. 21, na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty dla osób odwoływanych z kierowniczych stanowisk państwowych, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, odprawy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w której zatrudnienie nie przekracza 50 osób – to była taka troszeczkę długa nazwa z zadaniami tej rezerwy – została zaplanowana na poziomie 10 000 tys. zł. Ta rezerwa jest rezerwą, która musi być zaplanowana zgodnie z ustawą o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. W trakcie roku budżetowego środki tej rezerwy w wysokości 7508 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej w poz. 75, na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy w tej pozycji wyniósł 2492 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń oraz pochodnych od wynagrodzeń u 33 dysponentów, u których wystąpiło zapotrzebowanie na te przypadki, które wymieniłem w nazwie rezerwy.

Rezerwa w poz. 44 to jest dofinansowanie niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych. Rezerwa została zaplanowana w wysokości 1 449 405 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez poszczególnych dysponentów. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota rezerwy wyniosła 1 511 672 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki z tej rezerwy w wysokości 525 324 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej w poz. 75, na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy w tej pozycji, czyli poz. 44, wyniósł 986 358 tys. zł, z czego rozdysponowano 939 738 tys. zł, czyli 95,3% pozostałej kwoty. Jakie było przeznaczenie: realizacja programu wieloletniego „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej" – 17 507 tys. zł, finansowanie zadań i projektów związanych z uszczelnianiem i upraszczaniem systemu podatkowego – 142 232 tys. zł, sfinansowanie zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego – 40 000 tys. zł, wpłaty na Fundusz Wsparcia Policji, Fundusz Wsparcia

Straży Granicznej, Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej – 35 057 tys. zł. Pozostałości rezerwy to 46 621 tys. zł.

Następna pozycja to rezerwa 46, tj. wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych. Została ona zaplanowana w wysokości 12 100 tys. zł. Środki z tej rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości i przeznaczono dla: Służby Celno-Skarbowej – 6476 tys. zł, Straży Granicznej – 2136 tys. zł, Policji – 3488 tys. zł. Było to związane z zakupem samochodów, specjalistycznego sprzętu przeznaczonego do działań operacyjnych w celu zapewnienia skutecznego zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych.

Rezerwa w poz. 54 to środki na wypłatę odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi oraz pod inwestycje w sektorze naftowym. Ta rezerwa została zaplanowana w wysokości 10 060 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 4554 tys. zł zostały zablokowane i na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczono je na tworzenie rezerwy celowej w poz. 75 – na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 5506 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości. Środki przeznaczono na wypłatę odszkodowań za nieruchomości pozyskiwane pod budowę gazociągów na podstawie przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu gazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.

Rezerwa 56, czyli zmiany systemowe, tj. zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania, została zaplanowana w wysokości 579 917 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota rezerwy uległa zmniejszeniu i wyniosła 566 556 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki z rezerwy w części poz. 56 w wysokości 86 352 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczono je na utworzenie rezerwy celowej w poz. 75 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego ostatecznie plan rezerwy w poz. 56 wyniósł 480 204 tys. zł. Z tego rozdysponowano 468 586 tys. zł, tj. 97,6%. Na co te środki zostały przeznaczone – realizacja programu „Lot do domu", obejmującego organizację powrotnego transportu lotniczego na teren Polski dla osób przebywających za granicą oraz organizację transportu towarów służących do zwalczania COVID – 331 615 tys. zł, zmiany organizacyjne dotyczące funkcjonowania resortów – 83 114 tys. zł. Środki rezerwy przeznaczono również na realizację nowych zadań przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Główny Inspektorat Transportu Drogowego, Urząd Regulacji Energetyki, Urząd Transportu Kolejowego i Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Pozostałość rezerwy wyniosła 11 618 tys. zł.

Rezerwa w poz. 72, czyli środki na obsługę długu budżetu Skarbu Państwa, a także uzupełnienie środków na rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej, została utworzona w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej w wysokości 700 000 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 100 000 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej poz. 75 – na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy w tej pozycji, tj. poz. 72, wyniósł 600 000 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości. Środki przeznaczono na zwiększenie limitu wydatków na obsługę długu Skarbu Państwa, co pozwoliło zwiększyć elastyczność w zakresie operacji służących zarządzaniu długiem.

Wysoka Komisjo, jak państwo tutaj wysłuchali, duża część rezerw była blokowana, a ich przeznaczenie było zmieniane poleceniem prezesa Rady Ministrów. Takie uprawnienia są na podstawie ustawy covidowej, żeby przeciwdziałać pandemii. Taka rezerwa w poz. 75 została utworzona i dokonano wpłaty na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

Wysoka Komisjo, proszę o przyjęcie sprawozdania z wykonania części 81 oraz w wymienionych pozycjach części 83. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze, za bardzo dokładne przedstawienie części budżetowych 81 i 83.

Proszę o przedstawienie koreferatu panią przewodniczącą Gabrielę Masłowską. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Pragnę podkreślić znaczny wzrost tej rezerwy nie tylko na tle roku ubiegłego, ale i lat poprzednich. Chociaż tendencja wzrostowa jest wyraźna od 2015 r., to w roku 2020 ten wzrost był bardzo duży. Kwota tej rezerwy stanowiła 0,11% wydatków ogółem budżetu państwa. Mimo to nie przekroczono limitu ustalonego na podstawie art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który wynosi 0,2% planowanych wydatków.

Ogólnie realizacja budżetu w tej części nie budzi zastrzeżeń. Można tylko dodać, uzupełniając wypowiedź pana ministra, gdzie trafiła ta rezerwa, która była rozdysponowana na podstawie zarządzeń prezesa Rady Ministrów, na podstawie uchwały Rady Ministrów i na podstawie decyzji ministra finansów. Otóż w pierwszej kolejności, patrząc pod względem poziomu wysokości środków, to tutaj mamy największą kwotę przekazaną do części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka: 107 000 tys. zł, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, część 16 – 66 000 tys. zł (podaję w zaokrągleniu), Krajowe Biuro Wyborcze, część 11 – 57 000 tys. zł, część 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 42 000 tys. zł, sprawy zagraniczne – 32 000 tys. zł, zdrowie – 23 000 tys. zł, sprawy wewnętrzne – 20 500 tys. zł. W sumie rezerwa trafiła do osiemnastu części budżetowych. Skierowano ją także do województw, najwięcej do województwa śląskiego, lubelskiego – z czego się osobiście cieszę, do wielkopolskiego, mazowieckiego i małopolskiego.

Wykonanie budżetu w części 81 nie budzi zastrzeżeń i należy ocenić pozytywnie realizację budżetu w części 81.

Jeśli chodzi o rezerwy celowe, to pan minister bardzo szczegółowo omówił każdą rezerwę. Ja byłam przygotowana do ich omawiania, bo sądziłam, że będzie potrzeba uzupełnienia, ale wydaje się, że nie ma takiej konieczności. Może dodam tylko, że zaplanowane rezerwy zostały wykonane w większości z nich w całości lub w dziewięćdziesięciu kilku procentach, z wyjątkiem rezerwy w poz. 19, która została wykonana w 56%, a niepełne rozdysponowanie wynikało z faktu – chodzi o tę rezerwę płacową – że nie wszyscy dysponenci wystąpili z wnioskami o sfinansowanie skutków przechodzących zwiększeń wynagrodzeń z pochodnymi na podstawie decyzji podjętych w 2019 r., a w 2020 r. Rada Ministrów nie podejmowała uchwał w sprawie częściowego podziału rezerwy celowej na zwiększenie wynagrodzeń wynikające ze zmian organizacyjnych i nowych zadań w planowanych jednostkach budżetowych, stąd połowiczne wykonanie tej rezerwy.

Z mojej strony nie zgłaszam zastrzeżeń do realizacji budżetu w części 83 na tyle poważnych… Jeśli były niewielkie nieprawidłowości stwierdzone przez NIK, to nie są one według mnie na tyle poważne, żeby ocenić negatywnie wykonanie części budżetowej 83. Wobec tego proszę o przyjęcie sprawozdania z wykonania części 81 i 83.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli wykonania budżetu w tym zakresie.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jeszcze raz Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Rezerwa ogólna została rozdysponowana przez właściwe organy wskazane w art. 155 ustawy o finansach publicznych. Przeprowadzone w ramach kontroli wykonania budżetu państwa badanie rozdysponowania tej rezerwy przez ministra finansów nie wykazało nieprawidłowości. Nieprawidłowości nie stwierdzono również w zakresie wykorzystania tych środków w kontrolowanych jednostkach.

Obszar rezerw budżetowych był również przedmiotem kompleksowej kontroli planowej „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich” przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w drugiej połowie 2020 r. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r. Kontrolę w zakresie rezerwy ogólnej przeprowadzono w Ministerstwie Finansów, w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz w ośmiu urzędach wojewódzkich. Informacja o wynikach tej kontroli

zostanie na dniach przekazana do Sejmu, niemniej jednak pozwolę sobie już dziś przedstawić parę najistotniejszych ustaleń, które zostały również zaprezentowane w przedstawionej i omawianej dzisiaj analizie wykonania budżetu państwa.

W odniesieniu do rezerwy ogólnej w ramach tej kontroli planowej, o której wspomniałam, Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę m.in. na marginalizację znaczenia rezerwy ogólnej w systemie finansów publicznych. Kolejną kwestią był brak w przepisach prawa powszechnie obowiązujących i prawa wewnętrznego jasnych kryteriów wyboru wydatków, które powinny być finansowane z rezerwy ogólnej. NIK zwróciła również uwagę na rozbieżności pomiędzy deklarowanym przeznaczeniem rezerwy a praktyką dysponowania tej rezerwy. W trakcie kontroli w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zwrócono uwagę także na niedostosowanie formalnej procedury rozpatrywania wniosków do obowiązującej praktyki, m.in. do zmian organizacyjnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także na niezobligowanie pracowników do sporządzania adnotacji z dokonania istotnych dla sprawy czynności i do pozostawienia w dokumentach śladów rewizyjnych wszystkich osób biorących udział w procedurze, w wyniku czego cały proces rozpatrywania wniosków o przyznanie środków z rezerwy ogólnej i podejmowania decyzji pozostawał nietransparentny.

W związku z ustaleniami tej planowej kontroli NIK określiła w informacji szereg wniosków zarówno do ministra finansów, prezesa Rady Ministrów i szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ale na tym etapie pozwolę sobie to pominąć, bo być może będzie to przedmiotem dyskusji przy okazji omawiania tej informacji.

Jeśli chodzi o rezerwy celowe, to również w przypadku tych rezerw w ramach kontroli wykonania budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła istotnych nieprawidłowości, tak jak zostało to już wcześniej powiedziane. Jednak, jak przed chwilą wspomniałam, obszar ten był również przedmiotem kontroli „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich”. W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym w grudniu 2020 r. do ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej Najwyższa Izba Kontroli sformułowała szereg uwag do sposobu planowania tych rezerw. Przede wszystkim zwróciła uwagę na nadmierne stosowanie rezerw celowych kosztem planowania wydatków bezpośrednio w częściach budżetowych, w których są ponoszone. Zdaniem NIK ogranicza to przejrzystość ustawy budżetowej oraz nie służy poprawie rzetelności planowania i ściślejszemu powiązaniu planów finansowych z planami rzeczowymi poszczególnych dysponentów środków budżetu państwa.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działania ministerstwa w zakresie podziału rezerw celowych budżetu państwa i budżetu środków europejskich. Podejmowane przez ministra finansów działania związane z zarządzaniem budżetem państwa polegające na tworzeniu nowych rezerw celowych, blokowanie wydatków w części rezerwy celowej i dokonywanie zmian przeznaczenia były zgodne z obowiązującymi przepisami. Decyzje zwiększające plany wydatków poszczególnych części budżetowych środkami z rezerw były na ogół wydawane bez zbędnej zwłoki, jednak wystąpiły pojedyncze przypadki długiego procedowania tego rodzaju spraw, których czas rozpatrywania wyniósł od 1,5 do 2,5 miesiąca.

W 2020 r., tak jak wcześniej zostało to już wspomniane, bardzo duża była też skala zmian przeznaczenia rezerw. Była ona większa niż w roku poprzednim i poza tymi trybami wskazanymi w ustawie o finansach publicznych doszły inne uprawnienia wynikające z ustawy o szczególnych rozwiązaniach, zapobieganiu, przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19. Jeśli uwzględnimy te zmiany, jak również blokowanie wydatków w części 83, o czym już wspominał pan minister, i wykorzystanie tych środków, okazuje się, że doszło do sytuacji, iż blisko 31% środków ostatecznie przeznaczono na inne cele niż pierwotnie planowane w ustawie, 68% środków przeznaczono na cele zapisane w tej ustawie, a tylko 1% środków pozostał nierozdysponowany. Najwyższa Izba Kontroli w przedstawionej analizie, nie kwestionując legalności czy celowości tych wszystkich zmian, ponownie zwróciła uwagę, że w trakcie wykonywania budżetu jego struktura nie powinna ulegać zmianie w tak istotnym zakresie, gdyż decyzje te co do zasady powinny zapadać na etapie opracowania ustawy budżetowej.

Odnosząc się natomiast do konkretnych, omawianych dzisiaj pozycji rezerw, ponownie pozwolę sobie nawiązać do tej planowej kontroli, ponieważ w przypadku kontroli budżetowej w tych akurat pozycjach żadnych nieprawidłowości nie stwierdzono. Również w wystąpieniu, o którym wcześniej wspominałam, skierowanym do ministra finansów po tej kontroli, Najwyższa Izba Kontroli sformułowała uwagę dotyczącą planowania rezerwy na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa, tj. poz. 16. Tytuł tej rezerwy wskazywał, że jest ona utworzona na zobowiązania wymagalne, czyli zgodnie z definicją tych zobowiązań na wszystkie bezsporne zobowiązania wynikające z ewidencji księgowej, których termin płatności minął, a nie są przedawnione ani umorzone. Natomiast z opisu rezerwy wynikało, że ona była tworzona m.in. na coroczną opłatę dla gminy Różan z tytułu zlokalizowania na jej terenie składowiska odpadów promieniotwórczych. Ministerstwo Finansów wskazało, że opłata ta stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa, dlatego planowana jest w tej rezerwie, jednakże zdaniem NIK ta opłata nie jest zobowiązaniem wymagalnym, którego termin płatności minął, dlatego tytuł rezerwy był nieadekwatny do celu jej utworzenia.

W przypadku rezerw z poz. 21 i 54 Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na zbyt wysoki poziom planowanych środków w stosunku do wykorzystania tych rezerw w latach ubiegłych, zaś w przypadku rezerwy w poz. 44 zwrócono uwagę na brak jasno sformułowanego celu jej utworzenia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor.

Szanowni państwo, przechodzimy do dyskusji nad częściami budżetowymi 81 i 83, a więc rezerwy ogólne i rezerwy celowe. Bardzo proszę, zgłosił się pan poseł Wieczorek.

Poseł Dariusz Wieczorek (Lewica):

Panie przewodniczący, panie ministrze, ja mam trzy pytania. Do części 81 – tam w poz. 57 rząd czy też prezes Rady Ministrów podjął decyzję o wydatkowaniu 9900 tys. zł na realizację zadań ustawowych wynikających z ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. To jest teraz temat bardzo na czasie, więc jest prośba o informację, na jakie to zdania ta kwota była ekstra przeznaczona i czy one zostały zrealizowane.

Rzecz druga. Chyba 317 000 tys. zł było rozdysponowanych na budżety wojewodów i budżety województw. Moje pytanie jest takie: na jakich zasadach ta kwota była dzielona? Mówię to dlatego, żeby się dowiedzieć, czy to była forma jakiegoś konkursu, czy znowu było to po uważaniu, bo oczywiście można się cieszyć z tego, że województwo lubelskie dostaje 14 000 tys. zł, ale ja się nie cieszę, że zachodniopomorskie dostaje 1000 tys. zł. Po prostu jest strasznie duża dysproporcja pomiędzy poszczególnymi regionami i chcę się dowiedzieć od pana ministra, czy wynika to z tego, że wojewoda zachodniopomorski jest taki, że nie chce mu się pisać wniosków, czy też jest to jakaś konkretna polityka pana premiera i rządu, bo w przypadku województwa zachodniopomorskiego rzeczywiście jest to kwota 1000 tys. zł na 317 000 tys. zł rozdysponowanych w skali całego kraju.

I ostatnie pytanie… Można panią prosić o przejście trochę do tyłu? Nie wypada teraz rozmawiać przez telefon. To przeszkadza.

Szanowni państwo, chodzi o część 11 – Krajowe Biuro Wyborcze. 57 000 tys. zł na sfinansowanie jednorazowej rekompensaty podmiotom, które zrealizowały polecenie prezesa Rady Ministrów związane z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na prezydenta, zarządzonych w 2020 r. Moje pytanie jest takie: czy to jest kwota, która została w całości… to znaczy jak ona została rozdysponowana? Na podstawie czego? Te podmioty to pewnie Poczta Polska i nie wiem – wytwórnia papierów? Prośba o podanie, dla jakich podmiotów zostały przeznaczone środki z tych 57 000 tys. zł. Pojawiają się dwie uchwały Rady Ministrów, bo rozumiem, że to była decyzja Rady Ministrów, czyli odpowiedzialność de facto została rozłożona na wszystkich członków Rady Ministrów, którzy tę decyzję podejmowali. Nie rozstrzygam, czy ona była zgodna z prawem, czy nie, ale jest sytuacja taka, że jedna uchwała Rady Ministrów była 8 grudnia 2020 r., natomiast pojawiła się uchwała 31 grudnia 2020 r. zmieniająca tę uchwałę z 8 grudnia, i prośba jest, panie ministrze, jeżeli jest informacja – co tam zostało zmienione? Czy to kwoty zostały zmienione, czy podmioty? Proszę nas o tym poinformować.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś pytania do pana ministra w tym zakresie? Nie ma. Panie ministrze, bardzo proszę o odpowiedź.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odpowiadając na pierwsze pytanie, mogę tylko powiedzieć, na co te środki zostały przeznaczone. Do części 57 zostały przekazane na Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego na realizację zadań ustawowych wynikających z ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia, niezbędne remonty obiektów i niezbędne inwestycje, zarządzeniem premiera z 26 października. Jak te zadania były wykonywane, to takie informacje można uzyskać, analizując wykonanie tej części 57, gdzie było zwiększenie z rezerw. To było pierwsze pytanie.

Odpowiedź na drugie pytanie, jak były dzielone środki na województwa… Mając na względzie kwoty i to, kto je przekazywał, to są to… Nie ma tutaj jakiegoś konkursu na rezerwę ogólną. Zawsze są to indywidualne przypadki, o które wnioskują jednostki samorządu terytorialnego, i w miarę możliwości premier decyduje się je wesprzeć bądź nie wesprzeć. Kwoty de facto są różne. Na przykład tu widzę na województwo dolnośląskie 6586 tys. zł, na województwo lubelskie prawie 15 000 tys. zł, tak jak mówił pan poseł, województwo kujawsko-pomorskie 5352 tys. zł, województwo małopolskie 9900 tys. zł, województwo lubuskie 1200 tys. zł, województwo łódzkie ok. 3700 tys. zł. To są, że tak powiem, kwestie wnioskowe na różne zadania, które mogą być zrealizowane.

Trzecia rzecz to jest ta kwestia uchwały Rady Ministrów dla części 11, tak? Rzeczywiście, to była decyzja całej Rady Ministrów, ale już wyjaśniam… Jak mówiłem tutaj we wstępie, prezes Rady Ministrów ma możliwość przyznania jakichś środków tylko do kwoty 10 000 tys. zł. Powyżej takiej kwoty rezerwą dysponuje Rada Ministrów, więc musi to być decyzja *in corpore*. Z tego co pamiętam, to były dwie uchwały z tego względu, że ta uchwała była realizowana na wniosek szefowej Krajowego Biura Wyborczego i w pierwotnej wersji ta kwota była na poziomie 74 500 tys. zł, w tej uchwale z 8 grudnia 2020 r., ale szef Krajowego Biura Wyborczego wystąpił jeszcze raz, z tego co wiem, że ta kwota powinna być mniejsza, i zmiana w tej uchwale dotyczy tylko zmiany kwoty. Kwotę 74 500 tys. zł zastąpiono kwotą 57 000 tys. zł. Taka była zmiana w tej uchwale. Z tego co pamiętam, według najlepszej mojej wiedzy ta kwota miała dotyczyć dwóch podmiotów: Poczty Polskiej i Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję.

Szanowni państwo, jak widzę, to wszystkie głosy w tej dyskusji. Stwierdzam w takim razie zakończenie omawiania wykonania budżetu w części 81 i 83.

Przystępujemy do omówienia części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem. Tu również bardzo proszę o przedstawienie i zreferowanie stanowiska ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej. Proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w zakresie części 85 – Budżety wojewodów, dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek wykonanie, czyli jakby w części dochodowej tej części, kształtowało się na poziomie… zrealizowano dochody w wysokości 140 tys. zł i pochodziły one ze środków przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Zawierciu z tytułu wpływu z różnych rozliczeń.

Wydatki w ramach tego działu nie były zaplanowane w znowelizowanej ustawie budżetowej. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w rezerwie celowej plan ten został ukształtowany na poziomie 6094 tys. zł i zrealizowany w wysokości zwiększenia z przeznaczeniem na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody w kwocie 4742 tys. zł oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, leśnego i podatku

od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, uzyskanym na zasadach określonych w przepisach o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Ta kwota wyniosła 1352 tys. zł.

Odnosząc się do kolejnego działu, tj. działu 758 – Rożne rozliczenia, chciałem poinformować, że w dziale tym zostały zrealizowane dochody w wysokości 939 tys. zł, które stanowiły głównie wpływy związane z realizacją zadań zlecanych jednostkom samorządu terytorialnego. Wydatki w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2020 zostały zaplanowane w łącznej kwocie 91 058 tys. zł. W toku realizacji budżetu państwa ten plan został zmieniony, a zmiany polegały głównie na: zwiększeniu wydatków o kwotę 141 976 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznaczeniem głównie na zwrot części wydatków wykonywanych w ramach Funduszu Sołeckiego oraz na zmniejszeniu wydatków o kwotę 18 750 tys. zł w wyniku rozdysponowania i przeniesienia do innych działów środków rezerw zaplanowanych w budżetach wojewodów.

Zrealizowane wydatki w tym dziale to łącznie kwota 214 306 tys. zł z przeznaczeniem na: zwrot części wydatków wykonywanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2019 r. – 129 908 tys. zł, dotacje dla gmin uzdrowiskowych na realizację zadań własnych związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska – 70 707 tys. zł, zwrot jednostkom samorządu terytorialnego poniesionych w latach ubiegłych kosztów – 10 904 tys. zł, w tym głównie związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności, ustawy o dowodach osobistych oraz zadań dotyczących gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w części obsługi administracyjnej, współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej w wysokości 2571 tys. zł.

Szczegółowa analiza wykonania dochodów i wydatków w ramach omawianych działów została zaprezentowana w materiale przekazanym do Wysokiej Komisji wraz z objaśnieniami. Wysoka Komisjo, wnoszę o przyjęcie wykonania budżetu państwa w części 85. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

O przedstawienie koreferatu proszę pana posła Michała Jarosa. Proszę, panie pośle.

Poseł Michał Jaros (KO):

Szanowny panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt przedstawić tę część budżetu, w części 85, to są budżety wojewodów, dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, a także dział 758 – Różne rozliczenia.

Zacznę od działu 756. Wspomniał pan minister, że dochody w tej części nie były zaplanowane, jedynie 140 tys. w województwie śląskim, które zostały przekazane przez Starostwo Powiatowe w Zawierciu. O przyczynach mówił pan minister.

Dalej, jeśli chodzi o wydatki, to w ustawie budżetowej na 2020 r. w ramach tego działu nie były zaplanowane. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020 w rezerwie celowej w poz. 32 ta kwota wynosiła 20 000 tys. zł, a także plan wydatków został zwiększony o kwotę 6094 tys. zł i o tym mówił pan minister, na co i jak te kwoty zostały zwiększone. Ja tylko mogę dodać, że to był zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości i leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, a także zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci rekompensującej subwencji ogólnej. To tyle co do działu 756.

W dziale 758 w części dochodowej dochody wyniosły, tak jak pan minister wspominał, 939 tys. zł, natomiast jeśli chodzi o wydatki – oczywiście pan minister mówił, gdzie te środki zostały rozdysponowane, ja nie będę się powtarzał – to w części 85 w dziale 758 zostały zaplanowane w łącznej kwocie 91 058 tys. zł, z czego największą kwotę stanowiły dotacje i subwencje, tj. 70 677 tys. zł, i to były środki przeznaczone, zaplanowane

głównie w ramach różnych rozliczeń finansowych z przeznaczeniem dotacji z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych, co uważam za pozytywne.

W toku realizacji budżetu plan oczywiście został zmieniony. Po uwzględnieniu zmian plan w tym dziale wyniósł 214 482 tys. zł. Subwencje i dotacje wynosiły 164 783 tys. zł, wydatki majątkowe – 46 875 tys. zł, a wydatki na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – 2590 tys. zł, a także wydatki bieżące – 233 tys. zł.

Wydatki w tym dziale zrealizowano na poziomie 99,9% planu, ale jeśli chodzi o rozdział 78514 – Różne rozliczenia finansowe, to tutaj pan minister wspominał, że dokonano zwrotu części wydatków wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2019 r., a także zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu realizacji dodatkowych zadań własnych gmin uzdrowiskowych związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska. Oczywiście jeśli chodzi o gminy uzdrowiskowe realizujące zadania własne związane z zachowaniem funkcji leczniczych, uzdrowisko otrzymuje dotację z budżetu państwa w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w uzdrowisku w roku poprzedzającym rok bazowy – to jest oczywiście zasadne i popieraliśmy takie zmiany, dlatego że te gminy zostały trochę pozostawione w takiej trudnej sytuacji – a także zwrot jednostkom samorządu terytorialnego poniesionych w latach ubiegłych kosztów 10 904 tys. zł, w tym głównie związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy – to jest kilka ustaw – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności, ustawy o dowodach osobistych oraz zadań dotyczących gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w części obsługi administracyjnej.

Dalej rozdział 75818 – Rezerwy ogólne i celowe. W roku 2020 rezerwy utworzono w 15 województwach, dla wojewodów, na łączną kwotę 19 031 tys. zł. Z rezerw utworzonych w budżetach wojewodów dokonano rozdysponowania wydatków na kwotę 18 893 tys. zł. Oczywiście poszczególne kwoty były na: ochronę zdrowia, tj. 7000 tys. zł, bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – prawie 5000 tys. zł, administrację publiczną – prawie 3000 tys. zł, rolnictwo i łowiectwo, działalność usługową, kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, handel, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska, transport, rodzinę, rybołówstwo i rybactwo, oświatę i wychowanie. To były niższe kwoty.

I teraz rozdział 75860 – Euroregiony. To była kwota 2571 tys. zł. Zrealizowano plan po zmianach na poziomie 99,2%. Można jeszcze oczywiście dodać, że w rozdziale Euroregiony wydatkowano środki w wysokości 2571 tys. zł z przeznaczeniem na współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej w województwach: dolnośląskim, lubuskim, małopolskim, opolskim, podkarpackim, śląskim i zachodniopomorskim.

To tyle, szanowny panie przewodniczący. Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Proszę o przedstawienie stanowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję. Już bardzo króciutko. Z uwagi na znikomy udział zrealizowanych w tych działach dochodów i wydatków do wartości dochodów i wydatków ogółem części 85 – Budżety wojewodów nie zostały one wytypowane do szczegółowych badań w ramach realizowanej na początku tego roku kontroli budżetowej. W ramach przeprowadzonych pozostałych analiz i szczegółowych prób badań wydatków zrealizowanych przez poszczególnych wojewodów nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, przechodzimy do dyskusji i zadawania pytań. Czy mamy pytania w tym zakresie? Nie widzę. Stwierdzam zakończenie omówienia wykonania budżetu w części 85 – Budżety wojewodów.

Przechodzimy do omówienia kolejnej części budżetowej. Jest to część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. I od razu pytanie do pana ministra, czy łączymy te dwie części, tzn. część 79, łącznie dochody i wydatki plus ten punkt: plan przychodów i rozchodów budżetu państwa? Czy tak będzie panu wygodniej?

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, jeżeli byłaby taka możliwość, to jak najbardziej.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie proszę w takim razie o przedstawienie.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, część 79. Na obsługę długu Skarbu Państwa w ustawie budżetowej na rok 2020 zaplanowano kwotę 27 600 000 tys. zł, z tego na obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym – 20 342 300 tys. zł, na rynkach zagranicznych – 7 257 700 tys. zł oraz na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji kwota ok. 100 tys. zł.

W ciągu roku decyzjami ministra finansów oraz nowelizacją ustawy budżetowej limit wydatków w części 79 budżetu państwa został zwiększony łącznie o 1 701 500 tys. zł – do wysokości 29 301 500 tys. zł. Jednocześnie w ramach części budżetowej minister finansów dokonał przesunięć wydatków pomiędzy rozdziałami i paragrafami oraz poszczególnymi rodzajami instrumentów. Ostatecznie realizacja wydatków z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa w 2020 r. wyniosła 29 300 200 tys. zł, tj. niemal 100% tego limitu ustawowego, z tego na obsługę zadłużenia krajowego zdecydowana większość, gdyż 22 376 400 tys. zł, na obsługę zadłużenia zagranicznego 6 523 800 tys. zł.

Wydatki poniesione w 2020 r. na obsługę długu Skarbu Państwa były o 1 964 100 tys. zł wyższe w stosunku do roku 2019, czyli ok. 7,2%. Było to wypadkową głównie spadku średniego oprocentowania długu przy przyroście wielkości obsługiwanego zadłużenia, efektem przeprowadzonych w latach 2018–2020 transakcji SWAP wpływających na rozkład wydatków pomiędzy latami 2019–2021 oraz słabszego złotego.

W roku 2020 nastąpił spadek udziału kosztów obsługi długu w wydatkach budżetowych z 6,6% do 5,8%, ale wzrost ich relacji do PKB, nieznaczny, bo o 0,1 punktu procentowego PKB – z 1,2 do 1,3.

Tu na podkreślenie zasługuje również kwestia – w części 79 – strony dochodowej. W ustawie budżetowej na rok 2020 z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano dochody w wysokości 1 546 200 tys. zł, a w nowelizacji ustawy budżetowej zwiększono je do kwoty 7 824 900 tys. zł. Realizacja dochodów wyniosła 8 019 800 tys. zł, czyli 102% planu po nowelizacji, w tym krajowe dochody w wysokości 7 836 100 tys. zł, przede wszystkim z tytułu premii i odsetek od sprzedawanych obligacji, dochody zagraniczne w wysokości 183 500 tys. zł, głównie z tytułu premii od wyemitowanych obligacji, instrumentu SURE – jego konstrukcja, można powiedzieć, jest zbliżona do obligacji – jak również z tytułu odsetek i opłat od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych.

Wyższe wykonanie dochodów w stosunku do zakładanych pierwotnie w ustawie wynikało głównie ze spadku rentowności obligacji stałooprocentowanych na rynku krajowym poniżej ustalonego oprocentowania obligacji i w efekcie wpływów z tytułu premii, czyli nadwyżki nad ich wartością nominalną, jak również nieplanowanych dochodów z tytułu premii na rynku zagranicznym. W porównaniu do 2019 r. zrealizowane dochody były wyższe o 5 625 400 tys. zł, czyli 335%, ze względu na wyższe dochody z premii.

Finansowanie potrzeb pożyczkowych państwa. Potrzeby netto w 2020 r. ukształtowały się na poziomie 50 010 600 tys. zł wobec zakładanych w ustawie 103 340 000 tys. zł i były niższe o 53 329 700 tys. zł. Było to wynikiem niższych potrzeb z tytułu deficytu budżetu państwa, deficytu budżetu środków europejskich, zarządzania płynnością sektora publicznego, zarządzania środkami europejskimi, salda pozostałych pozycji.

Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych netto była następująca: skarbowe papiery wartościowe na rynku krajowym – dodatnie saldo w wysokości 90 561 300 tys. zł, obligacje na rynkach zagranicznych, kredyty zagraniczne oraz pożyczki w ramach instrumentu SURE – ujemne saldo w wysokości 8 541 300 tys. zł, zmiana środków budżetowych – ujemne saldo na poziomie 32 009 700 tys. zł.

Potrzeby pożyczkowe brutto, czyli suma potrzeb pożyczkowych netto oraz wykupu długu zapadalnego w 2020 r. wyniosły łącznie 182 277 100 tys. zł wobec zakładanych

w ustawie 234 670 900 tys. zł, czyli były niższe o ponad 52 000 000 tys. zł. Finansowanie potrzeb pożyczkowych brutto było następujące: prefinansowanie w 2019 r. na przetargach zamiany obligacji – 47 424 400 tys. zł, sprzedaż skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym – 144 345 200 tys. zł, finansowanie zagraniczne: sprzedaż obligacji, zaciąganie kredytów na międzynarodowych rynkach finansowych oraz pożyczki SURE – 22 517 100 tys. zł.

Struktura finansowania na rynku krajowym była następująca: obligacje rynkowe o stałym oprocentowaniu – 62%, obligacje rynkowe o zmiennym oprocentowaniu – 15%, bony skarbowe – 9%, obligacje oszczędnościowe – 14%. Struktura finansowania zagranicznego była następująca, tutaj mam podane kwoty: obligacje wyemitowane na rynkach zagranicznych to kwota ok. 16 163 400 tys. zł, kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych – 1 776 500 tys. zł, pożyczka z Europejskiego Instrumentu Tymczasowego w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem – 4 577 200 tys. zł, czyli ok. 1 000 000 tys. euro.

W wyniku zrealizowanej struktury finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa główne parametry ryzyka długu Skarbu Państwa ukształtowały się na następujących poziomach: udział długu nominowanego w walutach obcych zmniejszył się z 26,4% do 24,2%, czyli osiągnęliśmy już ten próg zadłużenia zagranicznego poniżej 25%, udział długów wobec inwestorów zagranicznych zmniejszył się – i tu jest zmniejszenie znaczne – z 40,3% do 34%, średnia zapadalność długu krajowego wyniosła 4,23 mierzone w latach, a średnia zapadalność długu ogółem 4,63 roku. Strategia zarządzania długiem zakłada utrzymanie długu krajowego na poziomie zbliżonym do ok. 4,5 roku, a w ogóle, że tak powiem, całego długu – na poziomie zbliżonym do 5 lat z uwzględnieniem oczywiście przejściowych sytuacji wynikających z uwarunkowań rynkowych, budżetowych, a także związanych ze skutkami epidemii COVID.

Na koniec 2020 r. państwowy dług publiczny wyniósł 1 111 797 700 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2019 r. o kwotę 120 849 200 tys. zł, czyli 12,2%. Wzrost państwowego długu publicznego wynika przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia podsektora rządowego – 113 000 000 tys. zł, w tym skonsolidowanego zadłużenia Skarbu Państwa też o prawie 113 000 000 tys. zł. W relacji do PKB państwowy dług publiczny wyniósł 47,8% i był to wzrost z 43,2% w 2019 r., a wielkość obliczona zgodnie z art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych, czyli jakby jeszcze ten dług obliczony średniorocznym kursem walutowym i pomniejszony o zasoby związane z możliwością finansowania potrzeb pożyczkowych w roku następnym, czyli po prostu pozostałości jak gdyby środków – ta relacja wyniosła 44,5% i też nastąpił tu wzrost z 41,8% w roku 2019.

Zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli tzw. cały sektor *general government*, wyniosło 1 336 087 300 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2019 r. o 290 441 000 tys. zł. Wzrost wynikał przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia Skarbu Państwa, o którym już mówiłem, ale również z długu zaciągniętego na sfinansowanie działań zapobiegających skutkom epidemii przez Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 oraz w ramach tarczy finansowania Polskiego Funduszu Rozwoju. Relacja do PKB zadłużenia instytucji rządowych i samorządowych, czyli ten *general government*, wyniosła 57,5%, wzrost z 45,6%, i znajdowała się poniżej progu zapisanego w traktacie z Maastricht. Relacja ta była też istotnie niższa niż dla całej Unii Europejskiej, gdzie ta relacja wynosi 90,7%, i strefy euro, gdzie ta relacja wynosi 98%.

Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, uprzejmie proszę o przyjęcie wykonania w części 79 oraz w opisie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuje, panie ministrze.

Proszę o przedstawienie koreferatu przez pana posła Piotra Polaka. Panie pośle.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, pan minister szczegółowo omówił poszczególne pozycje związane z działem, którym się w tym momencie zajmujemy, czyli 79. Ja mogę tylko ze swojej strony dodać, podsumowując

to szerokie wystąpienie i omówienie tego działu budżetu państwa, że najważniejsze w tym trudnym roku, którym był rok 2020, bo musimy o tym cały czas mówić i do tego się odnosić, mimo że wzrosły poszczególne wskaźniki, chociażby w zakresie długu publicznego do poziomu, o którym mówił pan minister, tych 47,8% w relacji do PKB, to jednak te progi ostrożnościowe, które mamy zapisane w ustawie i w konstytucji, nie zostały zagrożone w żaden sposób ani przekroczone. Zostały utrzymane na bezpiecznym poziomie i to dobrze świadczy o stanie budżetu państwa w tym zakresie. I chociaż to nominalne zadłużenie wzrosło, to jednak możemy być spokojni o stan finansów publicznych w naszej ojczyźnie.

Jeszcze króciutko o pozostałych danych, które tutaj mamy, czyli odnośnie do obsługi długu Skarbu Państwa chociażby, czyli ta kwota, która w ubiegłym roku została w zakresie wydatków zrealizowana na obsługę zadłużenia, czyli te ponad 29 300 000 tys. zł w podziale na rynek krajowy i zagraniczny. Ona jest troszeczkę wyższa, jak powiedziałem, w stosunku do roku 2019 o 7%, ale w żaden sposób nie wpływa na jakieś zagrożenie właśnie w tym zakresie, w obsłudze długu Skarbu Państwa.

Co do przychodów i rozchodów krajowych, to one ukształtowały się na tych poziomach, o których mówił pan minister, ale są to poziomy kontrolowane, poziomy, które były w ustawie budżetowej nowelizowane i zostały w sposób jak najbardziej bezpieczny zrealizowane.

Co do potrzeb pożyczkowych – również udało się, wobec tego, że ten deficyt był mniejszy niż zakładany, zmniejszyć te potrzeby pożyczkowe i w tej części właśnie budżetu państwa, finansowania potrzeb pożyczkowych, jak najbardziej też sprawozdanie zasługuje na przyjęcie. Proces zarządzania długiem Skarbu Państwa umożliwił realizację założonych celów, w tym również płynne finansowanie potrzeb pożyczkowych.

Wobec powyższego przychylę się do tego stanowiska w konkluzji końcowej, które wygłosił pan minister, że informacja ta w tej części jak najbardziej zasługuje na przyjęcie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Proszę o wystąpienie panią dyrektor Annę Rybczyńską i przedstawienie wyników kontroli budżetu w tej części ze strony Najwyższej Izby Kontroli. Proszę bardzo.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Tym razem przekażę głos panu dyrektorowi Jarosławowi Borowskiemu.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę uprzejmie, panie dyrektorze.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Metodyki Kontroli i Rozwoju Zawodowego Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Jarosław Borowski. Jako wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów nadzorowałem kontrolę w Ministerstwie Finansów dotyczącą wykonania budżetu państwa w częściach 79, 97 i 98. We wszystkich tych częściach została sformułowana ocena pozytywna.

Minister właściwy do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych zapewnił pełne sfinansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2020 r., zwiększonych w warunkach epidemii COVID w stosunku do pierwotnie zakładanych, oraz skumulował środki na sfinansowanie prawie 60% potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa zaplanowanych na rok 2021. Przestrzegane były wszystkie limity określone w ustawie budżetowej, a wydatki były ponoszone zgodnie z warunkami emisji długu. Pozyskanie środków odbyło się w dużej części przez niepubliczną sprzedaż obligacji w formule *private placement* na rzecz dwóch banków krajowych działających z udziałem Skarbu Państwa. Służyło to stabilizacji sytuacji na rynku długu. Czynnikiem, który wspierał przeprowadzenie tych transakcji, było uruchomienie skupu obligacji Skarbu Państwa przez Narodowy Bank Polski. Obligacje wyemitowane w ramach transakcji *private placement* były od razu odsprzedawane przez banki do Narodowego Banku Polskiego.

NIK stwierdziła jedną nieprawidłowość, która z uwagi na brak skutków finansowych nie spowodowała obniżenia oceny wykonania budżetu państwa w części 98. Ministerstwo Finansów przez ponad rok nie podało do publicznej wiadomości informacji o zawarciu dwóch umów dotyczących sprzedaży obligacji w formule *private placement*. Zdaniem NIK stanowiło to naruszenie § 3 ust. 3 rozporządzenia ministra finansów w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej oraz ograniczyło także przejrzystość rynku długu, którą rząd w strategii zarządzania długiem publicznym uznaje za fundament efektywności tego rynku. Publikacja komunikatów oraz uzupełnienie danych o emisjach długu prezentowanych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów nastąpiła w maju 2021 r. po sformułowaniu wniosku pokontrolnego przez Najwyższą Izbę Kontroli.

NIK oczywiście dostrzegła, że w 2020 r. miały miejsce rekordowe przyrosty długu Skarbu Państwa, państwowego długu publicznego oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych zarówno w ujęciu nominalnym, jak i ich relacji do produktu krajowego brutto. Były one pochodną sytuacji budżetowej, decyzji o zaciąganiu zobowiązań na finansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19 i jej skutkom gospodarczym oraz zmiany założeń w zakresie zarządzania płynnością budżetu państwa w warunkach zwiększonej niepewności.

Na koniec 2020 r. wystąpiła najwyższa dotychczas różnica między długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli długiem w ujęciu unijnym, a państwowym długiem publicznym, czyli długiem obliczanym według definicji krajowej, sięgająca 224 000 000 tys. zł, tj. blisko 10% produktu krajowego brutto. Jej wzrost był wynikiem finansowania tarcz finansowych i antykryzysowych Polskiego Funduszu Rozwoju oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w BGK w formie, która nie jest wykazywana w długu obliczanym według metodologii krajowej, lecz jedynie według metodologii unijnej. Gdyby dłużne finansowanie związane z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19 było zapewnione bezpośrednio przez Skarb Państwa, najprawdopodobniej w 2021 r. państwowy dług publiczny przekroczyłby 55% PKB. Uniknięcie przekroczenia tego progu ostrożnościowego powoduje, że nie będzie konieczne wdrażanie rozwiązań stabilizujących finanse publiczne przewidzianych w ustawie o finansach publicznych. Takie rozwiązanie jak to zastosowane w 2020 r., które pozwoliło na uniknięcie przekroczenia progu ostrożnościowego, powoduje zwiększenie kosztów, jakie ponosi szeroko rozumiany sektor publiczny z tytułu obsługi długu, gdyż obsługa zobowiązań zaciągniętych przez BGK i PFR, mimo że ich spłata jest gwarantowana przez Skarb Państwa, kosztuje więcej niż obsługa długu zaciąganego bezpośrednio przez Skarb Państwa. Spłata zobowiązań zaciągniętych przez te podmioty i tak ostatecznie najprawdopodobniej obciąży Skarb Państwa, co wynika z zasad, jakie zostały skonstruowane dla tego typu rozwiązań. Na koniec 2020 r. zobowiązania PFR i BGK z tych tytułów, o których mówiłem, sięgnęły 166 000 000 tys. zł.

Jednocześnie należy zauważyć, że w strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2021–2024 rząd przedstawił prognozę, według której na koniec tego roku, roku 2021, relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli tego długu według metodologii unijnej, w relacji do PKB sięgnie 64%, a więc będzie przekraczać próg 60% stanowiący wartość referencyjną określoną w Traktacie o Unii Europejskiej. W związku z obserwowanym w całej Unii spowolnieniem gospodarczym wywołanym pandemią COVID Komisja Europejska uruchomiła tzw. ogólną klauzulę wyjścia przewidzianą w pakcie stabilności i wzrostu. Klauzula ta umożliwia państwom członkowskim czasowe odejście od zaleceń rady ECOFIN dotyczących średniookresowego celu budżetowego. Elastyczne podejście Unii Europejskiej nie zawiesza unijnych reguł budżetowych ani nie wyklucza procedury nadmiernego deficytu, ma natomiast ułatwić skoordynowaną reakcję państw na kryzys. Oznacza to, że w średnioterminowej perspektywie Polska powinna podjąć wysiłek sprowadzenia relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do produktu krajowego brutto poniżej 60%. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Szanowni państwo, czy są jakieś pytania? Nie widzę. Tym samym stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu w części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, dochody i wydatki oraz planu przychodów i rozchodów budżetu państwa.

Przechodzimy do kolejnego punktu dzisiejszego posiedzenia, którym jest omówienie planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Witam serdecznie panią Justynę Adamczyk, wiceprezes agencji, i gorąco proszę o wystąpienie. Widzę, że jest z nami również pan prezes. Witam serdecznie, panie prezesie. Proszę o zabranie głosu.

Prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego Marcin Obroniecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, Polska Agencja Nadzoru Audytowego realizuje zadania w obszarze nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi, biegłymi rewidentami i samorządem zawodowym biegłych rewidentów. Przychody agencji wyniosły w 2020 r. 25 236 tys. zł, tj. 117,7% planu z ustawy budżetowej, i pochodziły one głównie z opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie. Przychody z opłaty z tytułu nadzoru były wyższe od planowanych w ustawie budżetowej i w planie po zmianach o 17,2%.

Zgodnie z oceną skutków regulacji do nowelizacji z 2019 r. ustawy o biegłych rewidentach agencja otrzymała w 2020 r. dotację podmiotową z budżetu państwa w kwocie 6000 tys. zł, czyli 100% wielkości planowanej, tak jak mówię, w stosunku do budżetu. Dotacja, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w całości została odniesiona na fundusz podstawowy agencji. Środki pieniężne stanowiące równowartość tej dotacji służyły przede wszystkim pokryciu wydatków agencji w pierwszym roku działalności jednostki i zabezpieczeniu przede wszystkim płynności finansowej agencji. Warto zauważyć, że w 2020 r. agencja pierwsze przychody miała dopiero w kwietniu jako nowa instytucja, więc w okresie poprzedzającym ten czas wydatki były pokrywane właśnie z dotacji.

W 2020 r. agencja poniosła koszty w wysokości 14 468 tys. zł, co stanowiło 67,5% planu po zmianach. Niższe wykonanie kosztów w stosunku do wielkości planowanej w ustawie budżetowej i planie wynikały głównie z niższych, niż zakładano, kosztów zakupu usług obcych, niższych kosztów amortyzacji, materiałów i energii, przede wszystkim w związku z wprowadzeniem systemu pracy zdalnej, braku delegacji i podróży służbowych. Tutaj warto podkreślić, że generalnie delegacje służbowe były zgodnie z planem konieczne, bo do niedawna jedynym prawnie dopuszczalnym sposobem przeprowadzania kontroli, czyli takim naszym głównym narzędziem nadzorczym, były kontrole na miejscu w siedzibie firmy audytorskiej, w związku z czym konieczna była podróż. Niższe, niż planowano, było także zatrudnienie.

Ponieważ agencja rozpoczęła działalność w 2020 r., to między innymi właśnie rekrutacja pracowników była jednym z głównych wyzwań w tym czasie. Warto jednocześnie podkreślić, że z uwagi na zadania nałożone na agencję ustawą i rozporządzeniem unijnym niezbędne jest pozyskiwanie specjalistów wysokiej klasy, m.in. osób z kwalifikacjami biegłych rewidentów, i o wysokim poczuciu etyki, co warto przede wszystkim podkreślić. Pozwolę sobie tutaj zacytować w tym kontekście rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 537/2014, które stanowi: „Dla zapewnienia wysokiego poziomu zaufania inwestorów i konsumentów do rynku wewnętrznego dzięki unikaniu konfliktu interesów biegli rewidenci i firmy audytorskie powinny podlegać właściwemu nadzorowi ze strony właściwych organów, niezależnych od środowiska biegłych rewidentów i dysponujących odpowiednimi możliwościami, wiedzą fachową i zasobami”. Niższe, niż zakładano, zatrudnienie w PANA skutkowało niższymi kosztami wynagrodzeń, składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych.

W 2020 r. agencja miała do zrealizowania kontrole wynikające z planów kontroli uchwalonych przez poprzednika prawnego agencji, czyli przez Komisję Nadzoru Audytowego, na okres 2018/2019, również plan na 2019/2020 oraz kontrole wynikające z panów

kontroli niezrealizowanych przez organ Polskiej Izby Biegłych Rewidentów zniesiony w wyniku nowelizacji ustawy z 2019 r., czyli Krajową Komisję Nadzoru, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek innych niż JZP, a także w zakresie usług atestacyjnych innych niż badania ustawowe lub usług pokrewnych. Oprócz tych planów agencja rozpoczęła również realizację planu kontroli 2020/2021 uchwalonego przez radę agencji. Ze względu na sytuację związaną z pandemią i opóźnieniem realizacji planów kontroli konieczne było utworzenie rezerwy na przewidziane do wykonania w 2020 r. kontrole.

Wynik finansowy brutto agencji na koniec roku był wyższy od planowanego – na poziomie zerowym i wyniósł 10 768 tys. zł. Nadwyżka opłat z tytułu nadzoru powstała w roku 2020, wniesiona przez firmy audytorskie, zostanie odpowiednio oceniona przy wyliczaniu stawki tej opłaty na kolejne lata.

Bardzo proszę o pozytywną opinię. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję panu prezesowi.

O przedstawienie koreferatu proszę pana przewodniczącego Janusza Cichonia. Proszę bardzo, panie przewodniczący.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Wysoka Komisjo, panie ministrze, panie prezesie, rzeczywiście jest tak, że w tym trudnym, pandemicznym okresie start agencji był utrudniony i to się wiąże z niezrealizowaniem wydatków budżetowych, głównie w wynagrodzeniach, z nieosiągnięciem zakładanego zatrudnienia, niewykorzystaniem w pełni możliwości, jeśli chodzi o wynagrodzenia bezosobowe, zlecanie prac. Efekt jest taki, że została dość spora nadwyżka, a jednocześnie mam wrażenie, że agencja miała okazję się przekonać, że koszty można jednak ograniczać i to jest doświadczenie wynikające z tego okresu pandemii. Zdalna kontrola, niekoniecznie związana z wyjazdami, przejazdami – to skutkować powinno poprawą wydajności zatrudnionych, niższymi kosztami i warto wobec tego to uwzględniać przy planowaniu kolejnych budżetów. To w sumie kierunkowo chciałbym zauważyć, a generalnie to trudno mieć pretensje do wykonania, biorąc pod uwagę uwarunkowania, w jakich się znajdowaliśmy. Choć moim zdaniem stawkę można było ustalić na nieco niższym poziomie, ale… Mam nadzieję, że z czasem będziemy też wobec tego lepiej planować wydatki. To wymaga jednak jakiegoś doświadczenia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Chciałam tylko podkreślić, że obowiązek badania przez Najwyższą Izbę Kontroli rocznego sprawozdania finansowego Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego wynika z art. 4 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli. Nie była to kontrola w ramach kontroli budżetowej. Badanie jest przeprowadzane przez kontrolerów posiadających uprawnienia biegłych rewidentów. Z uwagi na miesięczne przesunięcie terminu sporządzenia sprawozdania finansowego, tj. do końca kwietnia, badanie to zostało rozpoczęte dopiero w maju i obecnie trwa. Zakończenie planowane jest na koniec czerwca. Najwyższa Izba Kontroli oczywiście opublikuje sprawozdanie z przeprowadzonego badania, ale to dopiero po zatwierdzeniu sprawozdania PANA przez ministra finansów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu w części dotyczącej planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Serdecznie dziękuję, panie prezesie, pani prezes.

Szanowni państwo, przystępujemy do realizacji punktu trzeciego porządku dziennego. Informuję, że 28 maja 2021 r. marszałek Sejmu skierowała informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2020 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne

oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 1232) do rozpatrzenia przez Komisję Finansów Publicznych. Proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zaprezentowanie informacji z druku nr 1232. Panie ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przedkładana informacja stanowi element kontroli stanu finansów publicznych sprawowanej przez Sejm RP i jest ona sporządzana nieprzerwanie od roku 1998. Materiał ten ma na celu wykonanie przepisu art. 46 ustawy z 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

Może przedstawię syntetycznie takie najważniejsze informacje. W 2020 r. Skarb Państwa udzielił czterech gwarancji mających na celu wsparcie działań inwestycyjnych na łączną kwotę ponad 5 000 000 tys. zł. Były to trzy gwarancje za zobowiązania zaciągnięte przez PKP PLK w celu współfinansowania inwestycji w zakresie infrastruktury kolejowej oraz jedna gwarancja za zobowiązania zaciągnięte przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na wsparcie rozwoju infrastruktury drogowej. Gwarancjami zostały objęte zobowiązania BGK wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na łączną kwotę blisko 117 000 000 tys. zł. Gwarancjami zostały również objęte zobowiązania PFR wynikające z obligacji wyemitowanych na realizację programów rządowych, tzw. tarcz, na łączną kwotę 71 000 000 tys. zł.

Potencjalne niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu obowiązujących dotychczas oraz udzielonych w 2020 r. poręczeń i gwarancji wyniosły na koniec 2020 r. ok. 302 900 000 tys. zł. W 2020 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.

W 2020 r. również Bank Gospodarstwa Krajowego jako państwowa osoba prawna w ramach programu wspierania przedsiębiorczości udzielił gwarancji, ponad 75 tys., na łączną kwotę ok. 25 600 000 tys. zł, w tym blisko 68 tys. takich gwarancji, tzw. gwarancji PLD, czyli gwarancji *de minimis*, na łączną kwotę 23 600 000 tys. zł. Ponadto w ramach takich działań tarczy rządowej, tarczy antykryzysowej w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych BGK udzielił ponad 1600 gwarancji na łączną kwotę blisko 15 500 000 tys. zł.

W świetle powyższych danych należy uznać, że poręczenia i gwarancje udzielone przez Skarb Państwa oraz Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programów rządowych nie stwarzają zagrożenia dla finansów publicznych i stanowią istotny element przeciwdziałania skutkom gospodarczym pandemii COVID oraz wspierania procesów inwestycyjnych, głównie w zakresie infrastruktury drogowej, kolejowej, jak również, z tego co mówiłem o gwarancjach *de minimis*, działalności małych i średnich firm. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Szanowni państwo, czy są głosy w tym punkcie? Nie widzę. Stwierdzam zakończenie omawiania informacji o poręczeniach i gwarancjach z druku nr 1232. Proponuję, aby Komisja zarekomendowała Sejmowi przyjęcie informacji z druku nr 1232. Czy jest sprzeciw? Nie widzę.

Szanowni państwo, Komisja musi jeszcze wybrać posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Z mojej strony rekomenduję pana posła Zdzisława Sipierę. Czy pan się zgadza, panie pośle?

Poseł Zdzisław Sipiera (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Czy jest sprzeciw, ewentualnie jakieś inne kandydatury? Nie widzę. Wobec niezgłoszenia sprzeciwu stwierdzam, że posłem sprawozdawcą reprezentującym Komisję Finansów Publicznych przed Sejmem będzie pan poseł Zdzisław Sipiera.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszej Komisji. Bardzo dziękuję wszystkim za udział w posiedzeniu, panu ministrowi, przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, wszystkim dysponentom poszczególnych części budżetowych oraz oczywiście paniom i panom posłom. Dziękuję bardzo.